

Školský vzdelávací program

Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom
mentálneho postihnutia

Vzdelávací program pre žiakov stredným stupňom
mentálneho postihnutia

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Školský rok 2020/2021

Školský vzdelávací program

Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom
mentálneho postihnutia

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Školský rok 2020/2021

Školský vzdelávací program

Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom
mentálneho postihnutia

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Školský rok 2020/2021

Inovovaný školský vzdelávací program
Základná škola, Haniska 290

Motto: „Každý žiak má právo na dobrého učiteľa“

Platnosť dokumentu od:

1.9.2016 špeciálna trieda

Prerokovaný na Pedagogickej rade: 26.8.2020

Schválený na Pedagogickej rade: 26.8.2020

Prerokovaný na Rade školy: 27.8.2020

Schválený na Rade školy: 27.8.2020

.....
Pečiatka a podpis riaditeľky školy

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

- 5. ročník, MP, variant A
- 6. ročník, MP, variant A
- 8. ročník, MP, variant A

Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

- 5. ročník, MP, variant B
- 6. ročník, MP, variant B

Školský rok 2020/2021
ŠVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Predmet: Slovenský jazyk, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	6	6		5		
Školský vzdelávací program	1	1		1		
Spolu	7	7		6		

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Slovenský jazyk a literatúra

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry v 1. až 9. ročníku je rozdelený do troch oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- písanie
- významová rovina
- tvarová rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- sloh, komunikácia

- ústny a písomný prejav
ČÍTANIE A LITERATÚRA

- technika čítania – čítanie textu, základy čítania s porozumením
- literárna výchova – všeobecné pojmy a základné literárne žánre

Jazyková komunikácia

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Mäkké a tvrdé spoluhlásky		
Osvojiť si správne písanie „i“ „y“ po mäkkých a tvrdých spoluhláskach.	Písanie „i“ „y“ po mäkkých a tvrdých spoluhláskach.	- vymenuje mäkké a tvrdé spoluhlásky, - vie správne písať „i“ „y“
Obojaké spoluhlásky		
Poznať obojaké spoluhlásky. Osvojiť si vybrané slová po b, p, m.	Písanie „y“ vo vybraných slovách po b, p, m.	- vie vymenovať obojaké spoluhlásky - vie vymenovať vybrané slová po b, p, m - správne píše „y“ vo vybraných slovách
Podstatné mená		
Určiť rod a číslo podstatných mien.	Rod a číslo podstatných mien.	-vie správne používať otázky „kto je to?“ „čo je to?“ pri určovaní slovného druhu podstatné mená, -vie určiť rod podstatných mien s pomocou použitia zámen ten, tá, to, tí, tie, -vie určiť číslo podstatných mien
Poznať všeobecné a vlastné podstatné mená.	Rozlišovanie všeobecných a vlastných podstatných mien.	-pozná všeobecné a vlastné podstatné mená
Písanie veľkých začiatočných písmen na začiatku vlastných mien: názvy miest, štátov, príslušníkov národov, sviatkov, planét.	Vlastné mená. Nacvičovanie správneho písania vlastných podstatných mien.	-na začiatku vlastných podstatných mien píše veľké začiatočné písmená
Písanie		
Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Zdokonaľovanie rukopisu. Plynulé písanie slov bez prerušovania písacieho ťahu. Zameranie na automatizáciu písacieho pohybu.	Písanie veľkých a malých písmen abecedy. Písanie slov. Písanie viet.	-dodržiava základné parametre písma, -píše plynulo bez prerušovania písacieho ťahu, -píše čitateľne, úhladne a primerane rýchlo,

Dodržiavanie kvalitatívnych znakov písma.
Zvyšovanie rýchlosti písania.

-prečíta, vymenuje a napíše slovenskú abecedu

Komunikácia a sloh

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Tvorenie viet ústne. Písomné dopĺňanie viet Pomenovanie pozorovaných predmetov, javov a vlastnej činnosti.	Tvorenie viet.	-tvorí ústne jednoduché vety o pozorovaných predmetoch, javoch a vlastnej činnosti, -písomne dopĺňa chýbajúce výrazy v texte
Odpovedanie na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností a čítankových textov.	Odpovede na otázky.	-formuluje odpovede na otázky podľa obrázkov, na základe vlastných skúseností a čítankových textov
Reprodukcia kratších textov.	Reprodukcia.	-reprodukuje prečítaný text
Rozprávanie podľa obrázkov, série obrázkov, na základe vlastných zážitkov. Rozprávanie podľa jednoduchej osnovy.	Rozprávanie.	-porozpráva príbeh podľa obrázkov, série obrázkov, -porozpráva vlastný zážitok, -porozpráva príbeh podľa jednoduchej osnovy
Opis spolužiaka, skutočných predmetov, alebo obrázkov s dejovými prvkami ústne.	Opis.	-ústne výstižne opíše spolužiaka, skutočné predmety, -ústne opíše obrázky s dejovými prvkami
Požiadanie o informáciu. Vedieť podať stručnú informáciu. Privítanie návštevy, rozlúčenie sa ňou ústne. Blahoželanie. Napísanie pozdravu, blahoželanie na pozdrav.	Formy spoločenského styku.	-vie požiadať o informáciu, -podá stručnú informáciu, -vie privítať návštevu a rozlúčiť sa, -dokáže ústne blahoželať, -napíše blahoželenie, pozdrav na pohľadnicu, -osvojí si spôsob písomnej úpravy.

Čítanie a literárna výchova

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Pokračovanie v nácviku správneho a plynulého čítania viacslovných ,	Čítanie primeraných textov správne a s	-vie správne, plynule a s porozumením čítať nahlas jemu

náročnejších a ťažšie vysloviteľných slov.	porozumením.	primerané texty,
Čítanie s porozumením.	Rozširovanie slovnej zásoby.	-vie prirodzene intonovať vety,
Plynulá, vhodne členená a prirodzená intonácia pri čítaní súvetí.	Správne tvorenie viet pri reprodukování textu.	-vie sa orientovať v deji prečítaného textu,
Sústredovanie sa na významovú stránku viet a odsekov a na porozumenie textu.	Obsah – podľa učebnice čítania pre 5. roč. ŠZŠ	-dodržia správný slovný prízvuk a vetný dôraz,
Upevňovanie správneho slovného a vetného prízvuku.		-vie pri čítaní a hovorených prejavoch dodržiavať správne dýchanie, správnu artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
Rozvíjanie a uplatňovanie návykov správneho a ekonomického dýchania, správneho znenia hlasu, starostlivosti artikulácie a spisovnej výslovnosti.		-používa získané nové výrazy v hovorenom prejave,
		-rozlišuje význam slov,
		-vyberie vhodný výraz,
		-primerane tvorí vety, odpovedá na otázky,
		-sám alebo s pomocou učiteľa reprodukuje obsah prečítaného,
		-zvládne učenie sa niektorých básní a textov k dramatizácii naspamäť
Rozširovanie slovnej zásoby žiakov.		
Presnejšie rozlišovanie významu slov, vyberať vhodný výraz a správne tvoriť vety, odpovedať na otázky z čítaného a s pomocou učiteľa jednoducho reprodukovat obsah.		

Literárna výchova

Oboznamovanie sa s literárnymi textami - hlasným čítaním, počúvaním predčítaného alebo hraného textu.	Poézia od detských autorov (napr. K. Bendová, J. Turan, Š. Žáry, F. Hrubín)	-vníma obsah literárneho textu,
Spájanie obsahu čítaného textu s príslušnou ilustráciou k literárnemu textu, vnímať ju, rozumieť jej.	Rozprávky a dobrodružná literatúra (napr. O. Sekora, A. Tolstoj, J. C. Hronský, J. a W. Grimmovci a iní).	-dokáže sa zapojiť do dramatizácie,
S pomocou učiteľa reprodukovat, prípadne dramatizovať dej rozprávky alebo poviedky.	Povesti a balady (napr. M. Ďuríčková,	-vníma obsah ilustrácií v literatúre pre deti,
Rozprávať príbeh hlavnej postavy a hodnotiť jej povahové vlastnosti,		-reprodukuje dej,
		-vie určiť hlavnú postavu príbehu,
		-rozlišuje reálne a nereálne (rozprávkové) prostredie,
		-rozlišuje rozhlasové a televízne relácie,
		-pozná hádanky, povesti, básne,
		-pozná noviny, časopisy,
		-pozná mená niekoľkých najznámejších spisovateľov literatúry pre deti

určiť čas a miesto deja, rozlišovať reálne a nereálne (rozprávkové) prostredie.	M. Rázusová-Martáková a iní).
Rozumieť niektorým ďalším literárnym pojmom a výrazom (bez ich definovania) v súvislosti so skutočnosťou, ktorú tieto pojmy a výrazy označujú, napr.: rozhlasové a televízne relácie, povesť, hádanka, báseň, spisovateľ, časopis.	Povesti zo života detí (napr. M. Haľamová, J. Šrámková, M. Jančová). Rozprávky, bájky a poviedky o prírode a zvieratkách (napr. R. Móric, Ezopove bájky, V. Bednár)

PROCES

Počas celého roka sa venuje starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a štylistické cvičenia. Literatúra odporúčaná na čítanie v 5. ročníku ukazuje krásu sveta, prírody a ľudí. V slovenských rozprávkach sa žiaci oboznamujú s typom národného rozprávkového hrdinu čítaním moderných rozprávok o zvieratkách si rozvíjajú vzťah k prírode, pri čítaní poviedok o deťoch získavajú poznatky o živote detí v minulosti a v súčasnosti. Pri čítaní poviedok zo súčasnosti poznávajú vzťahy k rodine, v detskom a školskom kolektíve a prebúdajú sa ich city priateľstva k osobám vo svojom okolí, k deťom vo všetkých krajinách a k dospelým ľuďom na celom svete. Tento ideovo-umelecký obsah si žiaci osvojujú pri čítaní a počúvaní ukážok z týchto kníh literatúry pre deti a mládež.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Slovenský jazyk a literatúra

CIELE

- osvojiť si vybrané slová a učiť sa správne písať vybrané a ich príbuzné slová,
- naučiť sa slovenskú abecedu a získať zručnosť využívať ju v praxi,
- dokončiť výcvik v poznávaní a určovaní podstatných mien,
- v mužskom rode rozlišovať životnosť,
- poznávať slovesá v prítomnom čase,
- poznávať predložky a osobné zámená,
- cvičiť sa v štylizácii (napr. dopĺňať vety, vyberať vhodné slová a podobne)
- cvičiť sa v tvorení jednoduchých ústnych prejavov najmä formou reprodukcie krátkych textov, rozpráváním a opisom,
- cvičiť sa vo formách spoločenského styku.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis.

Osvojenie ustálených radov vybraných slov.

Osvojenie zručnosti správne písať „y“ po obojakých spoluhláskach vo vybraných slovách a v ich najfrekvencovanejších príbuzných slovách.

Správne písanie „i“ po obojakých spoluhláskach vo vnútri ostatných slov a odôvodňovanie ich pravopisu.

Osvojenie si slovenskej abecedy. Vyhľadávanie slov v abecedných zoznamoch (napr. v Príručke slovenského pravopisu pre školy, v telefónnom zozname, v PSČ, v Detskej encyklopédii a pod.).

Zaraďovanie nových slov podľa prvého písmena abecedy a aj podľa ďalších písmen v slove.

Poznávanie podstatných mien (vlastností a činností), určovanie čísla a rodu.

Rozlišovanie životnosti pri podstatných menách mužského rodu.

Zmena tvaru podstatných mien.

Oboznamovanie sa s poradím pádov a pádovými otázkami.

Vyslovovanie a písanie predložky s podstatným menom.

Poznávanie slovies v prítomnom čase.

Časovanie slovies v prítomnom čase.

Poznávanie a určovanie slovesnej osoby a čísla.

Poznávanie slovies v neurčitku, tvorenie a používanie príslušného tvaru (výslovnosť aj pravopis).

Výcvik pravopisu prípon v slovesách v 3. osobe jednotného a množného čísla (rytmické pravidlo: otvorí, rozsvieti, tvári sa a pod.).

Poznávanie osobných zámen v súvislosti s časovaním slovies.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Obmieňanie slov vo vete.

Dopĺňanie a rozvíjanie viet vhodnými výrazmi.

Odpovede na otázky.

Písomné odpovede na jednoduché otázky.

Reprodukcia.

Reprodukovanie krátkych textov so synonymickými obmenami slov a viet.

Rozprávanie.

Rozprávanie podľa obrázkov alebo série obrázkov a na základe vlastných zážitkov.

Rozprávanie podľa osnovy zostavenej kolektívom triedy pod vedením učiteľa.

Sústredenie sa na podstatné dejové udalosti a dodržiavanie časovej postupnosti rozprávkových dejov. Vyjadrovanie sa bez opakovania rovnakých slov vo vete.

Opis.

Opis triedy, miestnosti, osoby, obrázka s dejovými prvkami, práce v domácnosti, činnosti v dielni pri pracovnom vyučovaní a podobne – ústne.

Formy spoločenského styku.

Precvičovanie oslovenia známej i neznámej osoby, pozdravy.

Predstavenie sa, ospravedlnenie sa, odovzdanie krátkeho odkazu.

Písanie jednoduchého oznámenia na pohľadnicu a korešpondenčný lístok.

Formulovanie prosby, poďakovania, ospravedlnenia a blahoželaní.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania

Upevňovanie zručnosti čítať plynule, správne a s porozumením formou aj obsahom primerane náročné umelecké aj náučné texty a orientovať sa v nich.

Čítanie viet s prirodzenou intonáciou, správnym slovným a vetným prízvukom, s pochopením obsahu.

Rozširovanie slovnej zásoby. Využívanie slovnej zásoby primeranej schopnostiam pri reprodukcii prečítaných textov podľa jednoduchej osnovy.

Literárna výchova

Osvojovanie si literárnych textov hlasným čítaním, počúvaním predčítavaného slova alebo hraného textu, počúvanie zvukových nahrávok.

Pri práci s textom vnímanie, prežívanie a chápanie ilustrácie ukážok v čítanke, v literatúre pre deti a mládež a v časopisoch pre deti.

Spájanie obsahu prečítaného textu s ilustráciou.

Orientácia v deji rozprávok, poviedok, povestí a členenie ich deja na časti.

Pri rozprávaní spájanie jednotlivých častí do celkového deja.

Poznávanie hlavnej myšlienky krátkeho jednoduchého diela.

Rozumieť vybraným pojmom a výrazom: ľudová a umelá rozprávka, balada, povesť (bez ich definovania).

Sledovanie vhodných relácií rozhlasu a televízie, príležitostná návšteva divadelného a filmového predstavenia. Rozprávanie o videnom programe.

Poézia od detských autorov (napr. Ľ. Podjavorinská, P.O. Hviezdoslav, J. Navrátil, T. Janovic).

Rozprávky a dobrodružná literatúra (napr. P. Dobšinský, B. Němcová, H.Ch. Andersen, J. a W.Grimmovci, K. Čukovskij, S. Maršak).

Bájk a poviedky o prírode (napr. R. Móric, Ľ. Ondrejov, D. Štubňa-Zámotský, Ezop).

Povesti, balady, báje a historické poviedky (napr. K. J. Erben, M. Ďuričková, J. Horák, S. Chalupka, A. Jirásek, M. Ferko).

Náučná literatúra (napr. J. Ponec, C. Valšík, L. Švihran, V. Ferko, M. Šurinová)

PROCES

Počas celého roka sa venuje starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a stylistické cvičenia. Gramatické učivo sa zameriava na pravopisný výcvik.

Literatúra odporúčaná v 6. ročníku ukazuje krásu prírody a život detí v súčasnosti i v minulosti. Pri čítaní ľudových i autorských rozprávok si žiaci rozvíjajú fantáziu a formujú si vzťah k pravde a k dobru. Čítaním vybraných povestí poznávajú dejiny svojho národa a formuje sa ich národné povedomie. Čítaním náučnej literatúry si žiaci rozširujú poznatky o prírode, spoločnosti a človeku.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Slovenský jazyk a literatúra

CIELE

Docvičovať a utvrdzovať zručnosť správne písať „i“ a „y“ po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach a vo vybraných slovách,

- poznávať prídavné mená tvrdého a mäkkého zakončenia, osvojovať si ich pravopis,
- poznávať číslovky,
- oboznámiť sa s písaním základných, radových a zložených čísloviek,
- cvičiť sa v tvorbe súvislých ústnych prejavov a vo formách spoločenského styku.

OBSAH

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA

Zvuková, významová, tvarová rovina jazyka a pravopis Podstatné mená Skloňovanie podstatných mien mužského rodu. Skloňovanie podstatných mien ženského rodu. Skloňovanie podstatných mien stredného rodu. Prídavné mená Vlastnostné prídavné mená. Pravidelné stupňovanie prídavných mien. Skloňovanie prídavných mien tvrdého zakončenia. Skloňovanie prídavných mien mäkkého zakončenia. Zámená Používanie osobných zámen. Slovesá Minulý čas sloves. Oznamovací a rozkazovací spôsob sloves. Číslovky Základné číslovky a ich písanie. Zložené číslovky a ich písanie. Radové číslovky a ich písanie. Skladba Holá veta. Rozvitá veta. Zložená veta – súvetie.

KOMUNIKÁCIA A SLOH

Štylizácia a kompozícia: Zostavenie jednoduchej osnovy jazykového prejavu. Zostavenie jednoduchej osnovy čítankových textov. Výcvik v súvislých jazykových prejavoch: Rozprávanie Ústne alebo písomné rozprávanie podľa vopred pripravenej osnovy. Opis Opis predmetu, obrázka, osoby, krajiny, pracovného postupu. Formy spoločenského styku Písanie listu rodičom, listu s poďakovaním, s blahoželaním. Osvojovanie si formy a úpravy listu, obálky. Požiadanie – prosba, rozkaz, poďakovanie. Ospravedlnenie. Oslovenie a predstavenie sa. Vypĺňanie jednoduchého dotazníka. Životopis.

ČÍTANIE A LITERATÚRA

Technika čítania Plynulé čítanie s porozumením. Používanie vhodnej sily, intonácie a zafarbenia hlasu so zreteľom na obsah čítaného textu. Pestovanie kultúry reči žiakov. Literárna výchova Zhrnutie poznatkov žiakov o literatúre. Orientácia v prečítanom literárnom

diele, v deji, v postavách a prostredí. Reprodukcia obsahu. Rozvíjanie záujmu žiakov o mimoškolské čítanie, knihy, časopisy, noviny. Porozumenie pojmom poviedka, román, divadelná hra, autor, básnik, prozaik, dramatik. Odporúčaná literatúra: Poézia: napr. výber z poézie pre deti M. Rúfusa, Š. Žáryho, J. Kostru, J. Smreka, V. Reisela, J. Navrátila Ľ. Feldeka, Š. Moravčíka a iných. Poviedky a romány zo života detí: napr. R. Smatanová, J. Červenková, K. Jarunková, V. Šikula, A. Marschall, K. Jarunková, M. Jančová, J. Tužinský, Max von der Grün. Dobrodružné poviedky a romány: napr. R. Arthur, J. Swift, J. Verne, J. London, M. Twain, J. Curwood. Povesti a historická próza: napr. Ľ. Zúbek: Moja Bratislava; Š. Moravčík: Záhorácke povesti, V. Ferko: Tisíc násobný dukát a iné. Náučná literatúra: napr. Veľká kniha otázok a odpovedí, L. Švihran: 1000 plus 1 slovenských naj, C. Varleyová-Ľ. Milesová: Zemepisná encyklopédia, H. Škodová – E. Škoda: Už viem prečo, T. Šipöcz: Ako je to možné?, C. Valšík: Farebná detektívka. Ukážky divadelných hier: napr. J. G. Tajovský: Ženský zákon; J. Zeyer: Radúz a Mahuliena a iné. PROCES Žiaci si precvičujú oslovenie, predstavenie sa, požiadanie, poďakovanie, ospravedlnenie, privítanie návštevy a rozlúčenie sa. Učia sa vyplniť podľa predtlaču dotazník. Pri čítaní a prednese literárnych ukážok pestujeme kultúru reči žiakov, obohacujeme ich slovnú zásobu a rozvíjame schopnosť súvisle sa vyjadrovať. Učíme ich porozprávať svoje zážitky zrozumiteľným spôsobom. Pri výbere ukážok z literárnych diel učiteľ oboznamuje žiakov aj s dielami súčasných mladých autorov.

Predmet : Vlastiveda, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	3				
Školský vzdelávací program	0	0				
Spolu	2	3				

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník , MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a spoločnosť

PREDMET: Vlastiveda

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. až 6. ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, prostredníctvom ktorého žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v (prípravnom), 1. až 3. ročníku, a utvára základy pre vyučovanie spoločensko-vedných a prírodovedných predmetov.

Obsah predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania získajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode z prostredia miestnej krajiny.

Obsah predmetu vlastivedy vytvára vzťah k miestu, kde žiaci žijú. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike. Vedie ich k úcte k dospelým, priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia.

Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí.

Sviatky, pamätné dni a významné výročia žiakom pripomínáme priebežne. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

CIELE:

- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch v rodine,
- orientovať sa v príbuzenských vzťahoch v najbližšom príbuzenstve,
- orientovať sa vo veku osôb,
- starať sa primeraným spôsobom o domácnosť,
- orientovať sa na mape v miestnej krajine,
- vedieť najdôležitejšie údaje o obci v ktorej žiak žije,
- oboznámiť sa so životom ľudí v dávnej minulosti,
- získať základné poznatky o živej a neživej prírode

Vlastiveda

Rozvíjajúce ciele

Obsahový štandard

Očakávaný výstup

Živá príroda

Oboznámiť sa so základnými poznatkami o živej a neživej prírode.

Osvojiť si rozdelenie rastlín, poznávať vybrané byliny a dreviny.

Rozdelenie rastlín-
dreviny, byliny.
Byliny

- získa základné poznatky o živej a neživej prírode,
- osvojí si rozdelenie rastlín.
- pozná vybrané byliny a ich význam pre ľudí.
- pozná ihličnaté stromy počas celého roka,
- pozná ovocné kry, okrasné kry,
- pozná význam kríkov v prírode

Dreviny

Živočíchy

Poznať rozdelenie živočíchov podľa spoločných znakov-
spôsobu ich života na: cicavce, vtáky, plazy, obojživelníky, ryby.

Cicavce-
osvojiť si základné vedomosti o živote cicavcov, vedieť spôsob života a charakteristické črty vybraných cicavcov.

Vtáky -
Osvojiť si základné poznatky o živote vtákov. Vedieť ich pomenovať podľa obrázku.

Plazy- obojživelníky:
osvojiť si základné poznatky o živote plazov a obojživelníkov. Vedieť ich pomenovať podľa obrázku.

Ryby-

Mačka, pes, krava,
myš, srna.

Holub, hus, kura,
lastovička, sova.

Jašterica, vretenica,
užovka, korytnačka.

Žaby: skokan zelený,
ropucha bradavičnatá,
rosnička zelená,
salamandra škvrnitá.

Kapor, šťuka, sardinka.

- vie vymenovať živočíšne druhy,
- vymenuje základné spoločné znaky, kde žijú, ako sa rozmnožujú

- získa základné vedomosti o živote cicavcov,
- pozná spôsob života a charakteristické črty vybraných cicavcov,
- pozná domáce zvieratá, ich význam pre človeka

- pozná význam vtákov v prírode,
- vie, ktoré chováme ako domáce vtáky,

- pozná vymenované plazy na obrázku,
- pozná význam plazov v prírode,
- pozná jedovatú vretenicu
- osvojí si vedomosti o prvej pomoci pri uhryznutí hadom,
- osvojí si zásady správania sa v prírode

- osvojí si vedomosti o živote obojživelníkov, o ich význame v

osvojiť si základné poznatky
o živote rýb.

prírode

Dôležitosť rovnováhy v prírode
a ochrany živočíchov.

Význam a ochrana
prírody.

-osvojí si základné vedomosti o
živote rýb,
-pozná kapra, šťuku, sardinku,
pozná význam rýb pre život
človeka

-osvojí si poznatky o význame
všetkých živočíchov pre rovnováhu
v prírode,
-pozná význam ochrany živočíchov

Neživá príroda

Voda v prírode a živote človeka.

Voda.

-pozná význam vody pre život
rastlín i živočíchov,
-osvojí si vedomosti o ochrane
vody, vodných tokov

Význam vzduchu pre život.
Prúdenie vzduchu.

Vzduch.

-osvojí si vedomosti o význame
vzduchu pre život na našej planéte
-pozná význam ochrany ovzdušia

Význam pôdy, typy pôd.
Starostlivosť, ochrana.

Pôda.

-pozná typy pôd,
-má vedomosti o starostlivosti o
pôdu a o jej ochrane

Život ľudí v dávnej minulosti

Osvojiť si vedomosti o spôsobe
života ľudí v minulosti.
Oboznámiť sa s novými
pojмами.

Zberači a lovci.
Lovci mamutov. Prví
roľníci.

-pozná spôsob života ľudí v dávnej
minulosti

Orientácia na mape a v regióne

Poznávanie obce, okolitej krajiny,
dominanty obce, pamätihodnosti.

Orientácia v obci.

-orientuje sa v obci, určí svetové
strany na základe skúsenosti,
-pozná dominanty a pamätihodnosti
obce

Nížina, vrchovina,
pohorie -opis.
Typ krajiny.
CHKO regiónu.
Priemysel, poľnohospodárstvo,
doprava.

Charakteristika miestnej
krajiny na základe
pozorovania.

-vie opísať miestnu krajinu na
základe pozorovania,
-má osvojené pojmy – typy krajiny
-pozná CHKO v obci, v regióne,
-má osvojené pojmy priemysel,
doprava, poľnohospodárstvo,

Orientácia podľa farieb na mape,
druhy máp.
Mapa regiónu Turiec.

Orientácia na mape.

-vie sa orientovať v obci podľa
plánu, -pozná značky určujúce

Určovanie svetových strán.

dominanty,
-vie pracovať s kompasom

Mapa, poloha, hlavné mesto, Slovenská republika.
hranice, susedné štáty. Naša obec
na mape SR.
Žilinský kraj.

-pozná hlavné mesto Slovenska
a jeho dominanty,
-určí polohu Slovenska,
-ukáže hranice SR, vymenuje
susedné štáty,
-vie v akom kraji a obci žije

Život v rodine

Orientovať sa v príbuzenských
vzťahoch v rodine, v najbližšom
príbuzenstve.

Vzťahy v rodine.
Deľba práce.

-orientuje sa v príbuzenských
vzťahoch v rodine, v najbližšom
príbuzenstve,

Orientovať sa vo veku osôb.

Rodičia a deti.
Úcta k starobe.
Povinnosti a práva členov
rodiny.

-pozná práva a povinnosti členov
rodiny,
-orientuje sa vo veku osôb,

Poznať význam slov
rodisko/bydlisko.

Rodisko a bydlisko.

-pozná svoje rodisko, terajšie
bydlisko

Starat' sa primeraným spôsobom
o domácnosť.

Vybavenie domácnosti.

-pozná prístroje, ktoré uľahčujú
prácu v domácnosti,
-osvojí si základné postupy pri
používaní elektrických a plynových
spotrebičov,
-pozná telefónne číslo a postup pri
ohlasovaní požiaru,
-vie správne telefonovať

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a spoločnosť

PREDMET: Vlastiveda

CIELE

- Oboznámiť sa so začiatkom našich národných dejín,
- orientovať sa na mape Slovenskej republiky,
- prehĺbiť si poznatky o človeku,
- získať poznatky o niektorých nerastoch a horninách,
- oboznámiť sa s praktickým meraním a vážením materiálov,
- získať praktické poznatky z chémie a z fyziky.

OBSAH

Začiatky našich národných dejín (5. – 15. storočie)

Príchod Slovanov na naše územie.

Samova ríša - prvý pokus o vytvorenie štátu.

Veľká Morava – prvý štát západných Slovanov.

Význam príchodu Cyrila a Metoda a ich prínos pre rozvoj našej vzdelanosti a kultúry.

Rozkvet a pád Veľkej Moravy.

Slovensko súčasťou uhorského štátu.

Vznik českého štátu.

Románska kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne.

Slovensko v 12. – 14. storočí. Vznik a rozvoj miest. Vpády Tatárov.

Slovensko v 14. – 15. storočí – hospodársky najrozvinutejšia časť uhorského štátu. Vznik miest a rozvoj remesiel, zakladanie cechov.

Matúš Čák Trenčiansky.

Český štát v 14. storočí, Karol IV.

Gotická kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne.

Husitské hnutie.

Majster Ján Hus.

Husitskí hajtmani – J. Žižka.

Husiti na Slovensku.

Uhorský kráľ Matej Korvín a rozvoj vzdelanosti. Academia Istropolitana.

Kultúrne pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne.

Zem a jej zobrazenie.

Glóbus, mapa sveta.

Orientácia na mape.

Slovenská republika.

Bratislava – hlavné mesto Slovenskej republiky, sídlo republikových orgánov a inštitúcií.

Historické a kultúrne pamiatky v Bratislave.

Priemysel a doprava Bratislavy.

Juhozápadné Slovensko. Nitra. Povrch – pohoria, nížiny. Podnebie. Poľnohospodárska výroba. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Severné Slovensko. Poprad. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Stredné Slovensko. Banská Bystrica. Povrch – pohorie, nížiny. Vodstvo. Podnebie.

Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Východné Slovensko. Košice. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie.

Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti.

Naše štátne symboly (zástava, znak, hymna, pečať – ich používanie).

Živá príroda.

Človek a starostlivosť o jeho zdravie.

Stavba ľudského tela.

Vývojové etapy v živote človeka (detstvo, dospelosť, mladosť, dospelosť, staroba).

Zdravie a choroba, infekčné choroby.

Základné hygienické pravidlá.

Zásady správnej výživy.
Prvá pomoc pri úrazoch a zlomeninách.
Neživá príroda.
Uhlie, ropa, zemný plyn, kamenná soľ, železná ruda.
Piesok, žula, hlina, vápenec – stavebný materiál.
Výroba malty – laboratórna práca.
Poznávanie látok.
Veci a látky.
Zmeny látok (hrdza, topenie a tuhnutie, rozpustnosť).
Spoločné a odlišné vlastnosti látok.
Cukor, soľ – vlastnosti týchto látok.
Porovnávanie a meranie.
Dĺžka.
Jednotky dĺžky – km, m, mm. Praktické meranie.
Hmotnosť.
Jednotky hmotnosti – kg, g. Praktické váženie.
Objem.
Jednotky objemu – liter, deciliter. Praktické meranie.
Teplota.
Jednotka teploty - °C. Bod varu. Bod mrazu. Praktické meranie.
Čas.
Pohyby Zeme a s nimi súvisiace javy (dĺžka dňa a noci, striedanie ročných období).
Mesiac, týždeň, deň, hodina, polhodina, štvrt'hodina, minúta.
Elektrická energia.
Elektrárne. Využitie elektrickej energie v priemysle, poľnohospodárstve, doprave, v domácnosti.
Elektrospotrebiče (k čomu slúžia, ako sa s nimi zaobchádza).
Bezpečnosť pri ich používaní.
Šetrenie elektrickou energiou.
Možnosti vzniku požiaru.
Predchádzanie požiaru v byte, budove.
Privolanie požiarnikov.

PROCES

Prostredníctvom multimédií, obraznej prezentácie, zaujímavým rozprávaním o udalostiach, osobnostiach, kultúrno-historických pamiatkach, poznávacej a emocionálnej zaangažovanosti žiakov oboznamujeme žiakov so začiatkom našich národných dejín. Pri učive o prírode pestujeme u žiakov hlboký vzťah k prírode, k tvorbe a ochrane životného prostredia v prospech človeka.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1		1	
Školský vzdelávací program	0	0		0	
spolu	1	1		1	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a hodnoty

PREDMET: Náboženská výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Náboženská výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote. Náboženská výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom náboženská výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti. Náboženská výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom náboženskej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebavedomie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

CIELE

Spoznávať cestu viery v trojjediného Boha. Vnímať Božiu blízkosť prostredníctvom budovania osobného vzťahu k Ježišovi Kristovi. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako dar a posilu pre každodenný život. Disponovať sa na prijatie sviatosti zmierenia a sviatosti Eucharistie.

OBSAH

I. Sme Božie deti

- Krst, krstné symboly
- Som Božie dieťa
- Kto je môj blížny
- Zákon lásky
- Ježiš náš vzor

porovnať ľudskú rodinu s duchovnou rodinou, spamäti zákon lásky, jednoduchým spôsobom vysvetliť krstné symboly, žiak vie slovné vyjadriť ospravedlnenie, zmierenie žiak vie preukázať štedrosť a jemnosť

II. Hlas Boha

- Milujem a oslavujem nebeského Otca
- Milujem každého aj seba
- Rodičia
- Chránim život a zdravie
- Chránim čistotu duše a tela
- Majetok
- Hovorím pravdu
- Hriech nás odvádza od Boha
- Svedomie

Žiak

- chápe obsah krátkeho textu a reprodukuje ho.
- vníma svoje svedomie ako nástroj komunikácie s Bohom.
- uvedomuje si potrebu Božieho zákona pre život človeka.
- pozná prínos Božích prikázaní pre spoločnosť.
- akceptuje práva druhého človeka.
- učí sa vnímavosti voči iným ľuďom.
- konfrontuje svoje správanie v kolektíve.

III. Ježiš – uzdravuje a odpúšťa

- Zmena života – Zachej
- Lútosť a odpustenie
- Uzdravenie tela a duše –uzdravenie ochrnutého
- Boží Syn nás zmieruje s Otcom - ustanovenie sviatosti
- zmierenia
- Sviatosť zmierenia – návrat do domu Otca
- Žiak
 - oceňuje význam ľútosti vo vzťahu k Bohu i k človeku.
 - neverbálne vyjadruje svoje pocity (gestami, mimikou).
 - vníma potrebu vzťahu k Bohu prostredníctvom sviatostí.
 - žije praktický život kresťana.
 - uplatňuje princípy dobra.
- Žiak osvojuje si prejavy slušného správania.
- Žiak učí sa citlivému správaniu vo vzťahu k druhému človeku.

IV. Ježiš nás vedie k Otcovi

- Posledná večera
- Svätá omša a jej časti
- Eucharistia
- Život s Ježišom
- Žiak rozvíja svoj vzťah k Ježišovi prostredníctvom sviatostí.
- Žiak
 - vníma potrebu duchovného i telesného pokrmu.
 - vníma Eucharistiu ako vzácny dar od Boha.
 - pozná hodnotu obety.
 - vníma Cirkev ako spoločenstvo ľudí veriacich v Krista.
 - pravidelne sa zúčastňuje nedeľnej svätej omše.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a hodnoty

PREDMET: Náboženská výchova

CIELE

Žiak má byť sprevádzaný na ceste viery a spoznávať základné pravidlá pre komunikáciu s Bohom a pre vzájomné medziľudské spolunažívanie. Mal by spoznať sviatosť zmierenia a sviatosť Eucharistie ako dar a prijať pozvanie k životu v spoločenstve veriacich ľudí, ktorí sa podieľajú na budovaní občianskej spoločnosti. Aj mentálne postihnuté dieťa je schopné vnímať a precítiť nevyslovenú skutočnosť v hĺbke, v ktorej sa Boh zjavuje človeku. Náboženská edukácia umožňuje rozvíjať u mentálne postihnutých žiakov ich duchovný rozmer primeraným spôsobom, čím sa podieľa na celistvej výchove žiaka

OBSAH

I. Odpúšťame si navzájom

Môj postoj k sebe a k ľuďom

Môj postoj k Bohu

Ježiš chce byť hosťom u Zacheja

Ježišmi odpúšťa ľuďom

Ježiš uzdravuje – telo aj dušu

Žiak

- intuitívne vníma symbolický spôsob komunikácie v biblických príbehoch o uzdravení
- slovné vyjadrí ospravedlnenie, ľútosť
- neverbálne vyjadrí odpustenie (úsmev, podanie ruky)

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť

- rozvíja a formuje vlastné svedomie

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc

- je empatický

Žiak sa učí tolerancii

Žiak sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije.

II. Boh nám odpúšťa

- Šťastie a dobro človeka
- Hriech a jeho následky /vina, previnenie/

III. Asertivita

Pasívne, agresívne a asertívne správanie

Aktivity zamerané na pochopenie významu asertivity. Príčiny a opodstatnenosť svojho rozhodovania. Odmietnutie. Sťažnosť. Vysvetliť svoje názory a práva. Mať odvahu vysloviť návrh. Poznať nevhodnosť pasívneho a agresívneho správania. Riešenie konfliktov.

IV. Reálne a zobrazené vzory

Pozitívne vzory správania v každodennom živote. Pozitívne vzory správania v literatúre.

V. Prosociálne správanie

Spolupráca

Vedieť spolupracovať s druhými. Výhody spolupráce.

Pomoc, darovanie, delenie sa

Prijímať a dávať – základné prvky v medziľudských vzťahoch, priateľstve a láske.

Motivácia k prosociálnemu správaniu.

Priateľstvo

Význam a hodnota priateľstva.

PROCES

Prostredníctvom princípov aktívneho sociálneho učenia vytvárame pozitívne sociálne skúsenosti žiaka v interakcii s učiteľom i spolužiakmi. Prezentujeme pozitívne vzory správania v literatúre, v umení i v každodennom živote.

Prežitú skúsenosť postupne žiaci rozumovo chápu a vytvárajú si tak racionálne komponenty svojho prosociálneho správania.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a hodnoty

PREDMET: Náboženská výchova

Predmet: Matematika, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	4	4		4	
Školský vzdelávací program	1	1		1	
spolu	5	5		5	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Matematika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poňatie vyučovania matematiky v špeciálnej základnej škole je v súlade s poňatím vyučovania matematiky na základnej škole.

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti.

Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch.

Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam

CIELE

– opakovať a prehĺbiť učivo z predchádzajúcich ročníkov,

- vedieť sčítovať a odčítovať prirodzené čísla písomne, v obore do 100,
- riešiť slovné úlohy,
- osvojiť si numeráciu prirodzených čísel v obore do 1000,
- vedieť sčítovať a odčítovať prirodzené čísla v obore do 1000 spamäti a písomne,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore násobiliek do 60,
- vedieť merať a rysovať úsečky danej dĺžky,
- vedieť používať jednotky dĺžky: m, dm, cm,
- pracovať s kružidlom.

Aritmetika

Opakovanie učiva zo 4.ročníka

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Prehľbiť učivo z predchádzajúceho ročníka	Numerácia v obore do 100. Sčítanie, odčítanie prirodzených čísel v obore do 100. Násobenie a delenie v obore do 30.	-dokáže sa orientovať v číselnom rade do 100 -porovnáva čísla -sčíta, odčíta, spamäti, bez prechodu cez základ, s prechodom cez základ -dokáže násobiť a deliť v obore do 30, vie vymenovať násobky čísel 1-3 -rieši jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v obore do 100

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel písomne v obore do 100

Osvojiť si -písomné sčítanie a odčítanie v obore do 100 -príklady typu: 34 57 <u>23</u> - <u>34</u>	Sčítanie bez prechodu cez základ v obore do 100. Odčítanie bez prechodu cez základ v obore do 100.	- dodržiava správny postup pri písomnom sčítaní a odčítaní - vie správne podpísať čísla pri písomnom sčítaní a odčítaní, - pozná rady čísel - jednotky, desiatky a stovky - vie urobiť písomný súčet a rozdiel podľa správneho postupu - dokáže skontrolovať výsledok pomocou skúšky správnosti - rieši slovné úlohy
-príklady typu: 47 82 <u>35</u> - <u>35</u>	Sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel s prechodom cez základ	
-riešenie slovných úloh		

Prirodzené čísla v obore do 1000

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 1000

Osvojiť si -počítanie po stovkách, desiatkach, jednotkách, čítanie a písanie čísl v obore do 1000, rád čísel - tisícky, stovky, jednotky, usporiadanie, porovnávanie čísel, riešenie nerovníc, riešenie slovných úloh	Numerácia prirodzených čísel v obore do 1000	-pozná trojčiferné čísla -vie písať trojčiferné čísla podľa diktátu -doplňa čísla do číselného radu pomocou číselnej osi -dokáže určiť číslo pred a za, hneď pred a hneď za určeným číslom -porovnáva čísla do 1000 (=,<,>) -počíta po stovkách, desiatkach, jednotkách, násobky čísla 10 a 100 -vyhľadáva čísla menšie, väčšie na číselnej osi -dokáže správne vyriešiť nerovnice a
--	--	---

slovné úlohy

Sčítat' a odčítat' čísla
v obore do 1000
písomne aj spamäti

Sčítanie a odčítanie
násobkov 100
Pripočítanie a odpočítanie
jednociferného
a dvojciferného čísla
k násobkom 100

- uplatňuje poznatky a techniku
z predchádzajúceho učiva
- počíta príklady typu: $300 + 400$, $700 - 400$
- vie vypočítať príklady typu: $300 + 4$, $300 + 34$, $304 - 4$, $334 - 34$
- vie riešiť príklady typu: $532 + 4$, $648 - 40$
- vie správne podpísať čísla pri písomnom sčítaní a odčítaní
- samostatne rieši úlohy v pracovnom zošite
- vie kontrolovať správnosť výsledkov svojej práce pomocou skúšky správnosti

Násobenie a delenie v obore násobiliek

Utvrdiť si násobenie
a delenie v obore
násobiliek do 30

Opakovanie a prehĺbenie
násobenia a delenia v obore
násobiliek do 30

- chápe násobenie a delenie ako pomoc na rýchlejšie riešenie praktických úloh
- vymenuje násobky čísel 1 – 3
- vie deliť a násobiť čísla do 30
- dokáže riešiť jednoduché úlohy z praktického života
- pozná násobky čísel 4, 5, 6
- tvorenie a zápis príkladov v obore násobiliek do 60
- dokáže spamäti riešiť príklady na násobenie a delenie v obore do 60
- pomocou násobilky rieši jednoduché slovné úlohy z praxe

Osvojiť si násobenie
a delenie v obore
násobiliek do 60.

Násobenie a delenie v obore
násobiliek do 60.

Geometria

Rozvíjajúce ciele

Obsahový štandard

Očakávaný výstup

Upevniť vedomosti
o priamke a úsečke
zo 4. ročníka

Jednotka dĺžky v cm,
meradlo, dĺžka úsečky

- pozná druhy meradiel a ich využitie v praxi
- vie používať meradlo
- dokáže narysovať priamku pomocou meradla
- rozlišuje priamku od úsečky
- dokáže vyznačovať body
- vie narysovať úsečku, vyznačiť body

Oboznámiť sa
s jednotkami dĺžky dm,
m

Jednotka dĺžky dm, meradlo
s dm stupnicou.
Meradlo s m stupnicou.
Premieňanie jednotiek dĺžky

- chápe rozdiely medzi jednotkami dĺžky
- orientuje sa v jednotkách dĺžky cm, dm, m
- vie porovnať jednotky dĺžky, dokáže

	(m- dm, m- cm, dm- cm).	vyznačiť cm, dm a m na meradlách
Vedieť rysovať a merať úsečky danej dĺžky	Meranie dĺžky úsečky, rysovanie úsečky danej dĺžky Meranie úsečky s presnosťou na cm a dm Vytyčovanie úsečky v teréne a meranie dĺžky úsečky v m	-samostatne pracuje s meradlom -rozlišuje jednotky dĺžky cm, dm a m -meria úsečky rôznej dĺžky -rysuje úsečky danej dĺžky -meria strany rôznych geometrických tvarov -dokáže odmerať dĺžku predmetov v triede a v teréne rôznymi meradlami -vie používať meradlá na meranie dĺžky, šírky a hĺbky väčších predmetov -používa jednotku m -vie pracovať s meracím pásmom
Osvojiť si postup pri numerickom sčítaní a odčítaní dĺžok úsečiek	Numerický súčet a rozdiel dĺžok úsečiek	-dokáže sčítať a odčítať dĺžky úsečiek -vie urobiť matematický zápis a numerický výpočet, -sčíta dĺžky rôznych predmetov -odčíta dĺžky rôznych predmetov
Práca s kružidlom, rysovanie kružnice. Naučiť sa používať kružidlo.	Rysovanie kružnice pomocou kružidla. Vyznačenie stredu a polomeru kružnice	-získa praktickú zručnosť pri práci s kružidlom -vie správne manipulovať s kružidlom -rysuje kružnice rôznych veľkostí -je schopný vyznačiť stred a najst' polomer kružnice

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Matematika

CIELE

- Opakovať a prehĺbiť učivo z predchádzajúcich ročníkov,
- vedieť sčítať a odčítať v obore do 1000,
- osvojiť si násobenie a delenie v obore do 100,
- riešiť slovné úlohy,
- osvojiť si numeráciu prirodzených čísel do 10 000,
- vedieť sčítať a odčítať prirodzené čísla do 10 000 spamäti a písomne,
- vedieť násobiť a deliť 10, 100 a 1000,
- osvojiť si základné jednotky času,
- vedieť merať a rysovať úsečky, rysovať rôznobežky, rovnobežky a kolmice, štvorec a obdĺžnik,
- osvojiť si popis základných vlastností kocky a kvádra

OBSAH

ARITMETIKA

Sčítanie a odčítanie v obore do 1 000

Písomné sčítanie a odčítanie. Príklady typov :

732 345 695 980 800 931

248 455 236 - 248 - 455 - 236

Násobenie a delenie v obore do 100

1. Násobenie a delenie v obore násobiliek do 100

- tvorenie a zápis príkladov násobenia a delenia v obore násobiliek do 100.

2. Násobilka číslom 7, 8, 9 a 10 – pamäťový nácvik.

3. Riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie.

Prirodzené čísla v obore do 10 000. Sčítanie a odčítanie

1. Numerácia do 10 000, orientácia na číselnej osi, porovnávanie čísel.

2. Násobenie a delenie 10, 100, 1 000 a precvičovanie na jednotkách dĺžky, hmotnosti a objemu.

3. Sčítanie a odčítanie do 10 000.

- sčítanie a odčítanie spamäti,

- písomné sčítanie a odčítanie,

- riešenie jednoduchých slovných úloh.

Jednotky času

Základné jednotky sekunda, minúta, hodina.

Určovanie času.

GEOMETRIA

Dĺžka úsečky

1. Jednotky dĺžky – mm, km

- premieňanie jednotiek.

2. Meranie dĺžky, rysovanie úsečiek danej dĺžky (aj v mm)

Rôznobežky, rovnobežky a kolmice.

1. Rysovanie priamok daným bodom a danými dvoma bodmi.

2. Rysovanie rôznobežných priamok.

3. Rysovanie rovnobežných priamok.

4. Rysovanie kolmíc pomocou trojuholníka s ryskou.

5. Pravý uhol.

Rovinné obrazce.

Trojuholník, štvorec, obdĺžnik.

Vyznačovanie, popis, vlastnosti strán.

Rysovanie štvorca a obdĺžnika.

Geometrické telesá.

Popis základných vlastností – kocka, kváder.

PROCES

Uplatňujeme metódy, ktoré rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov pri samostatnej práci s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami.

Vo vyučovacom procese aj pri zadávaní domácich úloh uplatňujeme diferencovaný prístup.

Dbáme o to, aby sa správne používala zásada názornosti v závislosti od intelektovej úrovne žiakov, aby sa nebrzdil rozvoj ich abstraktného myslenia, čo je jedným z dôležitých konečných cieľov vyučovania matematiky.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Matematika

CIELE

Poznať algoritmus písomného delenia jednociferným deliteľom so zvyškom a vedieť ho používať,

- poznať algoritmus písomného delenia dvojciferným deliteľom písomne alebo pomocou kalkulačky,
- poznať a vedieť využívať spôsoby kontroly správnosti výpočtu súčtu alebo rozdielu,
- správne chápať pojem zlomok, vedieť čítať a zapisovať zlomok,
- získať zručnosti v rysovaní a meraní uhlov,
- vedieť vypočítať obsahy štvorca, obdĺžnika a kruhu,
- chápať matematiku ako zdroj prostriedkov na riešenie praktických úloh.

OBSAH ARITMETIKA

- Písomné násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000
- Písomné násobenie a delenie prirodzených čísel číslami 2 až 9.
- Číselný obor do milióna 1. Čítanie, písanie a porovnávanie prirodzených čísel v obore do milióna. 2. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do milióna.
- Delenie viacciferných čísel jednociferným deliteľom so zvyškom Delenie so zvyškom číslami 2 až 9.
- Písomné delenie viacciferných čísel dvojcifernými deliteľmi aj pomocou kalkulačky
- Písomné násobenie viacciferných čísel dvojcifernými činiteľmi aj pomocou kalkulačky
- Písomné násobenie číslami 10 až 99.
- Zlomky 1. Pojem zlomku, delenie celku na zlomky, čítanie a písanie zlomkov. 2. Výpočet zlomku z čísla. Názorné uvedenie rovnosti dvoch zlomkov. 3. Desatinný zlomok, rovnosť desatinných zlomkov.

- Desatinné čísla 1. Zápis desatinného zlomku ako desatinného čísla. 2. Čítanie a písanie, porovnávanie, zaokrúhľovanie desatinných čísel. 3. Sčítanie desatinných čísel. 4. Odčítanie desatinných čísel. 5. Násobenie desatinných čísel (násobenie číslami 10,100,1000; násobenie prirodzenými číslami; násobenie desatinnými číslami). 6. Delenie desatinných čísel (delenie dvoch prirodzených čísel - podiel je desatinné číslo; delenie desatinných čísel prirodzeným číslom; delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1 000; delenie desatinných čísel desatinnými číslami).

GEOMETRIA

Uhol : 1. Meranie uhla danej veľkosti 2. Vyznačovanie uhla danej veľkosti

Obsahy rovinných útvarov :1. Jednotky obsahu 2. Obsah štvorca 3. Obsah obdĺžnika

Obvod a obsah kruhu: 1. Dĺžka kružnice, obvod kruhu 2. Obsah kruhu

Geometrické telesá: 1. Ihlan – popis základných vlastností 2. Kužeľ – popis základných vlastností

PROCES

Geometrické učivo odporúčame preberať priebežne s ostatným učivom počas celého školského roka. Základné spoje sčítania, odčítania, násobenia a delenia spamäti a písomne utvrdzujeme priebežne formou „päťminútoviek“. Učíme žiakov riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy. Pri zadávaní samostatných prác uplatňujeme diferencovaný prístup.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1		1	
Školský vzdelávací program	0	0		0	
spolu	1	1		1	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Informatika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Cieľom informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémov.

Cieľom predmetu je zoznámiť sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote, získať základné zručnosti v používaní počítača primerane individuálnym schopnostiam žiaka s mentálnym postihnutím.

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať napr. učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov. Získavajú vedomosti za podpory edukačných programov napr. z vlastivedy.

CIELE:

- samostatne/s pomocou zapnúť a vypnúť počítač,
- samostatne/s pomocou pracovať s myšou,
- samostatne/s pomocou pracovať s klávesnicou,
- samostatne/s pomocou správnym spôsobom uchopiť a spustiť CD, DVD,
- minimalizovať a maximalizovať pracovné okno, zatvoriť ho,
- pracovať s jednoduchými hrami ovládateľnými myšou a klávesnicou,
- chápať rozdiel medzi ťahaním a klikaním myšou, rozdiel medzi dvojklikom a jedným kliknutím, stláčaním pravého a ľavého tlačidla,

- spustiť CD, DVD cez tento počítač,
- e-maily posielat' a prijat',
- používať jednoduché zásady písania e-mailov, rozpoznať vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné, náučné, je oboznámený s negatívnym vplyvom stránok, propagujúcich násilie a s erotickým zameraním,
- získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime,
- pracovať so slúchadlami – zapojenie, hlasitosť,
- ovládať zásady správneho sedenia pri počítači.

Informatika

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Informácie okolo nás		
Ovládanie z akých častí sa skladá PC: monitor, klávesnica, myš, veža.	Oboznámenie sa s počítačom.	-použiť klávesnicu a myš, rozumieť skratke PC
Vytváranie jednoduchého textu, mazanie a ukladanie dokumentu, ukladanie informácií do súborov. Poznanie jednoduchých nástrojov na úpravu textu.	Textový dokument, čísla, znaky, slová vety, jednoduché formátovanie, textové efekty.	- v predtlačenom formulári vyplniť základné údaje o sebe a svojej rodine, dodržiavať gramatické pravidlá, veľkosť a tvary písma

Komunikácia prostredníctvom IKT

Oboznámenie sa s pojmami webový prehliadač, web, webová stránka, detské webové stránky, zásady bezpečného správania sa v prostredí internetu.	Webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe. Informácie o mojom bydlisku, okrese, kraji, vlasti.	- vie otvoriť webové stránky pre deti, informačné stránky: (www.cp.sk , www.mhd.sk , www.mapy.sk .)
---	---	--

Postupy a riešenie problémov

Riešenie jednoduchých algoritmov v programovacom prostredí.	Oboznámenie sa s pojmami – detský programovací jazyk, elementárne príkazy.	-využíva elementárne príkazy v detskom programovacom jazyku -kreslí obrázky pomocou kresliaceho programu
---	--	---

Princípy fungovania IKT

Používanie klávesnice a myši. Funkcie vybraných klávesov: Caps Lock, Shift, Enter, Del, Beckspace, Num Lock	Oboznámenie sa s pojmami myš, klávesnica.	-nasmeruje myšou kurzor, použije v texte klávesy: Caps Lock, Shift, Enter, Del, Beckspace, Num Lock
Naučiť uložiť jednu stranu, vytlačiť dokument, jednu	Tlačiareň	-zoznámi sa s ikonkou tlačiareň, orientuje sa v prednastavení tlače,

stranu, celý dokument.

druhoch papiera a tlačiarň

Spúšťanie hudby, hier,
vzdelávacie CD.

CD

-umiestni CD v PC, spustí CD, hudobné,
výukové, hry, filmy

Uloženie informácií do
súboru, otvorenie, opravy,
zatvorenie
a uloženie súboru.

Ukladanie informácií,
súbor.

-vytvorí nový dokument, napíše, opraví
a uloží informácie do súboru do PC, na
disketu, na USB kľúč

Informačná spoločnosť

Poznať a požívať edukačné
programy pre rôzne predmety.

Informačné technológie
v škole.

-vie používať výukové CD na
precvičenie učiva

Hľadanie a využitie hier,
hudby a filmov, ich stiahnutie
a prezeranie s cieľom
vhodného trávenia voľného
času.

Voľný čas a IKT.

-vyberie stránky s hrami, orientuje sa na
stránke s hrami,
-vie vhodne vybrať hry, filmy a hudbu

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Informatika

CIELE

- Zopakovať a rozšíriť poznatky a zručnosti z piateho ročníka,
- rozšíriť poznatky a zručnosti pri práci s myšou a klávesnicou,
- oboznámiť sa s prostredím jednoduchého textového editora,
- písať a upraviť text, doplniť text o obrázok,
- získať základy algoritmického myslenia,
- vedieť pracovať v programe Skicár
- spustiť CD, DVD, hru cez internet,
- prijať a poslať e-mail,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt

OBSAH

Informácie okolo nás.

Oboznámenie sa s počítačom.

Pomenovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy.

Samostatné ovládanie klávesnice a myši.

Textový dokument, čísla a znaky, slová, vety, jednoduché formátovanie, textové efekty.

Práca v textovom editore, písanie a upravovanie textu, jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka, kurzíva). Mazanie a ukladanie dokumentu. Dopĺňanie textu o obrázok, ilustráciu.

Ukladanie textových a obrázkových informácií do súborov.

Komunikácia prostredníctvom IKT,

www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe.

Osvojenie pojmov – www, webový prehliadač, webová stránka.

Uvedomenie si bezpečnostných rizík pri práci s internetom.

Vyhľadávanie informácií na internete a ich správne použitie.

Detské webové stránky, on-line hry – výber.

Postupy, riešenie problémov.

Oboznámenie sa s pojmi - detský programovací jazyk, elementárne príkazy.

Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí .

Práca s programom Skicár - otvorenie programu, popis panela nástrojov, osvojenie si práce s nástrojmi: pero, štetec, čiara, paleta, práca s farebnou výplňou. Uloženie súboru, dokončenie existujúceho súboru, úpravy.

Princípy fungovania IKT.

Funkcie vybraných klávesov.

Práca s klávesnicou: používanie Esc, Ctrl, Alt, Shift, Backspace, Enter, NumLock, CapsLock.

Tlačiareň.

Funkcia tlačiarne. Zapínanie a vypínanie, vkladanie papiera, poznávanie funkcie jednotlivých tlačidiel.

CD mechanika.

Ovládanie CD mechaniky, spustenie CD a DVD cez „tento počítač“.

Spúšťanie hry a hudby z CD.

Ukladanie informácií, súbor.

Uloženie informácií do súboru, otvorenie, premenovanie, zrušenie.

Informačná spoločnosť.

Informačné technológie v škole.

Využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety (Encyklopédia prírody, Vedomosti v hrsti. Oskar na farme, Oskar pri jazere, Oskar v lese).

Voľný čas a IKT.

Počítačové hry, hudba, filmy.

Ovládanie jednoduchých hier.

PROCES

Žiaci sa oboznamujú s prostredím jednoduchého grafického editora pri kreslení obrázkov, samostatne, ale aj podľa návodu kreslia obrázky, učia sa ich ukladať a otvoriť. Orientujú sa v jednoduchých hrách. S pomocou učiteľa sa učia založiť si vlastnú e-mailovú schránku, posilať a prijímať e-maily, používať jednoduché zásady ich písania. Rozpoznávajú vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné i náučné. Učia sa písať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky. Učia sa pracovať v prostredí jednoduchého textového editora a upravovať text. Ovládajú zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Informatika

CIELE

- Vedieť samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore,
- vedieť pracovať s USB kľúčom,
- rozšíriť zručnosti v práci s textom, vedieť používať nástroje na úpravu textov,
- vedieť používať e- mail, Internet,
- vedieť si samostatne nájsť a prečítať informáciu na Internete,
- vedieť narábať s multimediálnou informáciou – prehrať video, zvuk, spustiť, zastaviť,
- vedieť vytvoriť oznam, plagát,
- vedieť prezentovať výsledky svojej práce.

OBSAH

Informácie okolo nás

Zvuk, zvukový súbor, prehrávač, nahrávanie, efekty. Prehrávanie, ukladanie zvukového záznamu. Rozširovanie zručnosti v práci s textom (dodržiavanie základných zásad písania textu). Kombinácia textu a obrázka. Ukladanie informácií do súborov (text, obrázkov, zvuk). Práca s dvoma oknami- kopírovanie z jedného do druhého. Počítačové didaktické hry, ktoré obsahujú rôzne typy informácií (hlavolamy s číslami, slovami, písmenami, dopĺňovanie do máp). Oboznámenie sa s prezentačným programom MS PowerPoint.

Komunikácia prostredníctvom IKT

e- mail, poštový program, e- mailová adresa, adresár Samostatné posielanie a prijímanie jednoduchých listov. Tvorba a využitie adresára. Bezpečné a etické správanie v e- mailovej komunikácii, ochrana osobných údajov. www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie Vyhľadávanie informácií a obrázkov na Internete a ich správne použitie. Výber vhodnej informácie, triedenie informácií. Práca s kľúčovým slovom. Dodržiavanie autorských práv. Detské webové stránky, on-line hry, zásady správania sa na portáloch. Školské portály. Postupy, riešenie problémov Návod, recepty z bežného života (návod na opravu, kuchársky recept). Riešenie hlavolamov, bludiská, obrázkové stavebnice. Samostatné ovládanie výučbového softvéru. Používanie vyučovacích programov pre žiakov, ktoré rozvíjajú logické myslenie.

Princípy fungovania IKT

Tlačiareň, skener Zapínanie, vypínanie, vkladanie papiera, tlačenie, skenovanie textu, obrázka. CD mechanika Ovládanie CD mechaniky, spustenie CD, DVD, USB- pamäťový kľúč. Samostatné ukladanie informácií (súbor, meno súboru, vytváranie priečinkov, ukladanie do priečinkov). Mikrofón, slúchadlá Práca so slúchadlami - zapojenie, hlasitosť. Informačná spoločnosť Informačné technológie v škole Využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety. Bezpečnosť počítača - prečo a pred kým treba chrániť počítač. Práca s digitálnym fotoaparátom.

Voľný čas a IKT

Počítačové hry, hudba, filmy.

PROCES

Žiaci získavajú zručnosti prostredníctvom aplikácií, ktoré sú primerané obsahom aj ovládaním ich veku a mentálnym schopnostiam. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci pomocou rôznych aplikácií precvičujú základné učivo zo slovenského jazyka, matematiky, prírodovedných i spoločenskovedných oblastí. V rôznych grafických editoroch rozvíjajú svoju tvorivosť a estetické cítenie. Učíme ich využívať možnosti IKT pri riešení projektových úloh a ich prezentácii.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	4	4		4	
Školský vzdelávací program	0	0		0	
spolu	4	4		4	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a svet práce

PREDMET: Pracovné vyučovanie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne.

Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov.

V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznávať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu a funkciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie a technická pripravenosť.

Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to

najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnička.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke **sebaobslužné činnosti** žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky **práce v domácnosti** je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke **práce v dielni** si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke **pestovateľské práce** sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

CIELE

- upevňovať zručnosti získané v nižších ročníkoch,
- rozvíjať estetické cítenie,
- aktívne využívať voľný čas,
- vytvárať stereotyp pri základných hygienických návykoch a samoobslužných zručnostiach,
- upevňovať pravidlá správneho stolovania,
- rozlišovať rôzne materiály, spoznávať ich vlastnosti, rozširovať a prehĺbovať základné manuálne zručnosti pri práci s nimi,
- osvojiť si základné vedomosti a pracovné zručnosti pri pestovateľských prácach.

Pracovné vyučovanie

Sebaobslužné činnosti

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Vytvárať stereotyp pri základných hygienických návykoch.	Osobná hygiena.	-pozná dôležitosť osobnej hygieny pre zdravie človeka, pre spoločenské uplatnenie, -má hygienické návyky dennej hygieny tela, odevu, obuvi
	Ošetrovanie drobných poranení.	-vie dezinfikovať drobné poranenia, prekryť ranu, použiť obväzový materiál (rýchloobväz, obväz, vatú, elastický obväz)
Upevňovať pravidlá správneho stolovania.	Stolovanie.	-pozná význam pravidelného príjmu potravy a tekutín pre zdravý vývin ľudského organizmu -pozná dôležitosť zdravej výživy v detskom i dospelom veku, -pozná niekoľko spôsobov zdravej prípravy jedla, -vie prestrieť stôl pre rôzne denné i slávnostné príležitosti

Práce v dielni

Poznať základné informácie o výrobe papiera. Poznať druhy papiera. Poznať nástroje na prácu s papierom, kartónom.	Práce s papierom a kartónom.	-pozná základný materiál na výrobu papiera, -význam lesov a význam šetrenia, recyklácie papiera, -pozná a pomenuje druhy papiera, -vie merať, strihať, rezať a narezávať podľa pravítka, ohýbať, prebíjať papier i kartón, -vie skladať zložitejšie skladačky, -dokáže vytvárať priestorové figúrky, papierové plastiky, -vie zošívať papier, kartón
Opakovať zručnosti z predchádzajúcich ročníkov, používať formičky, profilové šablóny, farbiť a lakovať výrobky. Pracovať s rozličnými modelovacími materiálmi.	Modelovanie.	-pozná rôzne modelovacie materiály, ich vlastnosti, -používa formičky i profilové šablóny, -modeluje podľa tematického zadania i podľa vlastnej fantázie, -dotvára výrobky pomocou iného drobného materiálu, -vie, ktoré modelovacie hmoty možno farbiť a lakovať
	Montážne a demontážne práce.	-zostavuje modely rôzneho stupňa obtiažnosti podľa predlohy, podľa zadanej témy, podľa vlastnej fantázie,

Zostavovať zložitejšie
modely
(i pohyblivé) z
konštrukčných stavebníc.

-zostavuje priestorové modely z kartónu

Zostavovať priestorové
modely z kartónu. Práca s drevom.

-pozná názvy pracovných nástrojov na prácu
s drevom a ich funkciu,
-vie rozlíšiť mäkké a tvrdé drevo,
-vie pracovať s mäkkým drevom,
-vie zatĺkať a vyberať klince,
-pozná základné úkony práce s tvrdým
drevom

Poznať názvy
pracovných nástrojov a
ich funkciu.
Oboznámiť sa s mäkkým
a tvrdým drevom.
Deliť, rezať, štiepať
drevo.

Merat', upínať, rezať,
orezávať,
hladiť, vŕtať, spájať
klincami, moriť mäkké
drevo.

Práce s kovom.

-pracuje s drôtom podľa nákresu,
-vytvára figúrky,
-pracuje s plechovými pásikmi,
-vytvára figúrky z plechových pásikov

Pracovať s klincami.
Oboznámiť sa s rezaním
a opracúvaním tvrdého
dreva.

Práce z kože, koženky.

-vystriháva, vysekáva z koženky,
-reže koženku podľa kovového pravítka,
-zošívá kožu, koženku

Zdokonaľovanie sa
v osvojených technikách.
Pracovať s drôtom podľa
nákresu, vytvárať figúrky
z drôtu, plechových
pásikov.

Práce s rozličným
materiálom.

Vystrihovanie,
vysekávanie, rezanie
materiálu podľa
kovového pravítka,
zošívanie kože, koženky.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových
rastlín, osvojenie si zásad
správneho zalievania
rastlín . Siatie semien
kvetín do debničiek.
Presádzanie izbových
rastlín.

Ošetrovanie izbových
rastlín.

-vie ošetrovať izbové rastliny,
-pozná zásady správneho zalievania kvetín,
-presádza izbové kvety

Oboznámenie sa s
klíčením obilnín.
Osvojenie si základov
a postupov prác pri
pestovaní zemiakov.

Pestovanie zemiakov.

-pozná postup pri príprave pozemku, sadiva,
-vie sadiť a ošetrovať zemiaky

Pestovanie strukovín.

-pozná pestovanie strukovín- hrach,
šošovica, fazuľa

Poznávanie pestovania
strukovín.
Oboznámenie sa
hlavnými druhmi burín.

Buriny.

-pozná škodlivosť rôznych druhov burín pri
pestovaní úžitkových plodín,
-pozná niekoľko spôsobov boja proti
burinám

Poznávanie rastlín
pomocou herbára.
Poznávanie zásad
starostlivosti o okrasné
kry.

Herbár.

-poznávané rastliny vie ukladať do herbára

Starostlivosť o okrasné
kry.

-pozná zásady starostlivosti o okrasné kríky

Práce v domácnosti

Osvojovanie si
základných pracovných
návykov
v domácnosti.

Hygiena v domácnosti.

-osvojí si praktické činnosti pre udržiavanie
hygieny v domácnosti

Získavanie zručností pre
domáce práce,
udržiavanie
poriadku.

Ošetrovanie podlahových
krytín.

-získa základné zručnosti pre domáce práce:
umývanie rôznych druhov podláh,
vysávanie

Získavanie základných
znalostí o potravinách.
Osvojiť si návyky na
udržiavanie poriadku a
hygieny v kuchyni.

Príprava pokrmov.

-pozná základné potraviny,
-vie získať informácie o obsahu látok v
potravinách,
-urobí jednoduchý nákup,
-pripraví raňajky,
-vie uvariť jednoduchú polievku,
-vie očistiť zeleninu a zemiaky,
-dbá na bezpečnosť a hygienu pri práci v
kuchyni

Osvojovanie si zručností
v základných technikách
šitia
a ručných prác.

Šitie.
Prišívanie.
Plátanie.

Háčkovanie

-zvládne základné stehy,
-prišije gombík, rôzne spínačky, háčik
-vie vykonať jednoduché opravy odevov

-zvládne háčkovanie: krátky/dlhý stĺpik,
retiazku

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a svet práce

PREDMET: Pracovné vyučovanie

CIELE

- upevňovať zručnosti získané v nižších ročníkoch,
- osvojiť si základné vedomosti a zručnosti v spracovaní pôdy, siatí semien, sadení priesad a zbere plodín,
- upevniť poznatky o základných druhoch dreva a prehĺbiť manuálne zručnosti pri práci s ním,
- oboznámiť sa s vlastnosťami organického skla a novoduru, s ich použitím v praxi,
- zdokonaľovať rozličné spôsoby montáže a demontáže osvojené v predchádzajúcich ročníkoch
- osvojiť si manuálne zručnosti pri práci so strojčekmi na mletie mäsa, maku, strúhanky,
- osvojiť si názvoslovie pracovných nástrojov a postupov

OBSAH

Sebaobslužné činnosti.

Osobná hygiena.

Starostlivosť o vlasy – česanie, umývanie šampónom.

Ničenie vši detskej.

Práce v dielni.

Práce s papierom a kartónom.

Zdokonaľovanie osvojenej techniky, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce. Zošívanie zošitov, meranie, orezávanie, rezanie, lepenie a používanie knižárskeho materiálu a pomôcok. Zhotovovanie zošitov s orezanými okrajmi, škatúl, dosiek s pláteným chrbtom, rámik – pasparta a iné.

Modelovanie.

Modelovanie dutých predmetov aj s použitím modelárskeho očka a špachtle – guľa, valec, hrnčeky, vázy, misy, duté vajíčka. Modelovanie figúrky s vystihnutím pohybu.

Práca so sadrou, odlievanie do formy, kaširovanie, vyškrabovanie predkresleného vzoru - sadrové odliatky, geografické makety.

Montážne a demontážne práce.

Samostatná práca podľa predlohy.

Zostavovanie zložitých pohyblivých modelov z kovovej stavebnice.

Zdokonaľovanie rozličných spôsobov montáže a demontáže osvojené v predchádzajúcich ročníkoch.

Práce s drevom.

Upevnenie poznatkov o základných druhoch dreva (mäkké a tvrdé drevo) a oboznamovanie sa s ich priemyselným spracovaním (rezivo – hranoly, dosky, latky, preglejky, dyhy).

Obrábanie dreva základnými technikami, používanie svorkovnic.

Rezanie malou rámovou pílkou a chvostovkou.

Vítanie nebožiecom a kolovrátkom. Spájanie dreva skrutkami do dreva, brúsenie, lakovanie.

Výrobky: podložka pod hrniec, jednoduchý svietnik, hračka, vešiak na šaty, kýmldo.

Práce s kovem.

Práca s medeným, hliníkovým a tenkým ocelovým drôtom, oboznamovanie sa s ich vlastnosťami a najvhodnejším využitím.

Meranie, strihanie, spleťanie, ohýbanie, vyrovnávanie drôtu, používanie rôznych klieští.

Práce s plastmi.

Oboznamovanie sa s vlastnosťami organického skla a novoduru, s ich použitím v praxi.

Ich opracovanie- meranie, obrysovanie, rezanie, vŕtanie, pílenie, brúsenie, leštenie.

Lepenie novoduru.

Výrobky: geometrické tvary, stojan na servítky, stierka, dekoračné a úžitkové predmety.

Práce s rozličným materiálom

Náplň určí učiteľ.

Pestovateľské práce.

Úprava a spracovanie pôdy - rýľovanie, hrabanie. Úprava hriadiok.

Zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín.

Siatie a sadenie plodín podľa priority kultivarov v regióne.

Príprava sadeníc – siatie, pikírovanie, presádzanie priesad.

Zavlažovanie, kyprenie pôdy, jednotenie zeleniny.

Poznávanie škodcov a ochrana pred nimi.

Prirodzená ochrana a spolužitie rastlín.

Zber plodín, úprava pôdy po zbere, uskladnenie.

Úžitková záhrada na okne, balkóne, loggii.

Oboznamovanie sa s ošetrovaním ovocných stromov a kríkov.

Zber ovocia a uskladnenie.

Letničky, dvojročné rastliny, trvalky, skalničky.

Kvety na balkóne a loggii.

Izbové kvety, hydroponické pestovanie rastlín.

Viazanie a aranžovanie kvetín.

Práce v domácnosti.

Hygiena v domácnosti.

Čistenie podlahovej krytiny, nábytku. Čistiace prostriedky a bezpečnosť pri práci s nimi.

Pranie osobnej bielizne.

Príprava pokrmov

Nátierky, pudring, polievky, pokrmy zo zemiakov.

Obsluha plynového a elektrického sporáka.

Práca so strojčkmi na mletie mäsa, maku, strúhanky.

Šitie.

Oboznamovanie sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné šitie a s drobnou textilnou a technickou prípravou.

Základné stehy. Štopkanie. Pomocné stehy. Obnitkovacie stehy. Prišívanie zapínadiel.

Zošívanie dvoch látok jednoduchým stehom. (chňapka)

Oboznamovanie sa so šijacím strojom a jeho základnou obsluhou.

Navliekanie nite, šitie bez nití.

Háčkovanie.

Háčkovanie s vlnou. Krátky a dlhý stĺpik. Pridávanie do kruhu.

Opakovanie a zdokonaľovanie techniky. (ihelničiek, podložka)

Pletenie.

Ručné pletenie hladkých a obrátených očiek, začínania a ukončenie. (šál, čelenka)

Základy technického kreslenia.

Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú.

Rysovacie potreby, manipulácia s nimi.

Technické normalizované písmo.

Druhy čiar a ich využitie:

- hrubé – obrysové,
- tenké - pomocné, rozlišovacie (využívanie hrúbky čiar a tvrdosti ceruziek).

Rysovanie priamok, úsečiek :

- základné pojmy – opakovanie,
- rysovanie úsečiek danej dĺžky, označovanie úsečiek,
- premieňanie dĺžkových jednotiek,
- smer úsečiek, priamok.

PROCES

Upevňovať poznatky z predchádzajúcich ročníkov. Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Byť opatrný pri šití na šijacom stroji, pri obsluhu kuchynských spotrebičov.

Praktické činnosti uvedené v prácach v dielni sú pre chlapcov povinné v celom rozsahu, pre dievčatá sa urobí výber tak, aby bola zastúpená práca s každým materiálom.

Praktické činnosti uvedené pre práce v domácnosti sú pre dievčatá povinné v celom rozsahu, pre chlapcov sa urobí výber tak, aby boli zastúpené práce pri hygiene v domácnosti, základy šitia a varenia.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a svet práce

PREDMET: Pracovné vyučovanie

CIELE

- Zdokonaľovať sa v ručnom obrábaní dreva a kovu,
- vedieť používať posuvné meradlo,
- učiť sa robiť pracovný náčrt, zostaviť pracovný postup,
- naučiť sa čítať náčrty a jednoduché technické výkresy,
- naučiť sa hodnotiť výsledok svojej práce,
- poznať potraviny, ktoré sú dôležité pre zdravie,
- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Osobná hygiena Opakovanie zásad osobnej hygieny. Intímna hygiena dievčaťa a ženy.
Hygiena domácnosti Veľké upratovanie domácnosti. Ručné pranie bielizne. Pranie bielizne v práčke (podľa možností školy). Žehlenie podľa značiek na textile.

Práce v dielni

Práce s drevom

Zdokonaľovanie sa v ručnom obrábaní dreva, hobľovanie, povrchové natieranie. Tmelenie, brúsenie. Spájanie dreva čapmi a rozperami. Práca podľa technického výkresu. Rezanie rámovou pilou. Napúšťanie hydrovoskom a leštenie. Príklady výrobkov: stojan na obrúsky, sušič na utierky, polička, rám čapovaním.

Práce s kovom

Obrysovanie, sekanie, rezanie ručnou pílkou, vŕtanie, pilovanie, spájkovanie, rezanie vnútorného a vonkajšieho závitu. Vyklepávanie. Používanie posuvného meradla. Príklady výrobkov: svietnik, ozdobný vešiak, lopatka na smeti a iné.

Práce s plastmi

Oboznámenie sa s rozličnými druhmi plastov. Význam recyklácie plastov. Pílenie, vŕtanie, tvarovanie, lámanie, spájanie, lepenie, brúsenie, leštenie organického skla, novoduru. Rezanie závitov. Tvarovanie novoduru. Príklady výrobkov: obuvák, kliešte na cukor, držiak na zubné kefky a iné.

Práca s kožou a koženkou

Meranie, rezanie, prerážanie, šitie, nitovanie kože. Príklady výrobkov: púzdro na nôž, šľapky. Práce s rozličným materiálom Náplň určí vyučujúci.

Práce v domácnosti

Príprava pokrmov

Úprava mäsa. Propagovanie jedál živočíšneho pôvodu s nízkym obsahom tuku a s vysokým obsahom plnohodnotných bielkovín (ryby, hydina, syry, jogurty, tvaroh). Príprava jedál podľa receptov, oboznámenie sa s kuchárskou knihou. Príprava jedál z ovocia a zeleniny (hlavne šaláty). Oboznámenie sa s mixérom, šľahačom, príp. kuchynským robotom. Konzervovanie ovocia a zeleniny. Rodinné oslavy: stolovanie a obsluha pri významných rodinných oslavách.

Šitie Práca s textilom.

Druhy textilných materiálov (hrúbka, štruktúra, pevnosť, pružnosť). Vkusné pracovné a spoločenské obliekanie. Práca so strihom. Oboznámenie sa s úpravou kúpeného strihu podľa miery. Kladenie strihu na látku, vystrihovanie, šitie výrobku, žehlenie, štepovanie látky. Ozdobné stehy krokvička, krížik. Príklady výrobkov: zásterka, prestieranie.

Pletenie

Zdokonaľovanie techniky pletenia. Príklady výrobkov: rukavice, ponožky.

Háčkovanie

Zdokonaľovanie techniky háčkovania. Výrobok: napríklad jednoduchý odev pre bábiku.

Starostlivosť o dojča

Oboznamovanie sa s detskou výbavičkou. Prebaľovanie dojčat'a, udržiavanie dojčat'a v čistote, kúpanie. Príprava mlieka. Denný režim dieťat'a. Hygiena ženy a matky.

Pestovateľské práce

Obsah učiva prispôsobíme úrovni žiakov, regionálnym a materiálnym podmienkam školy v praktických činnostiach v oblastiach: zelenina a poľnohospodárske plodiny, kry a stromy, kvety, izbové rastliny.

Základy technického kreslenia

Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú. Rysovanie uhlov, kolmíc: - základné vlastnosti rôznobežiek, - kolmica, - pravý uhol, - druhy uhlov, označenie uhlov. Rovinné obrazce: - pomenovanie obrazcov, rozlišovanie na základe vlastností (obdĺžnik, štvorec, kruh) - kosoštvorec, kosodĺžnik (rysovanie, rozlišovanie). Kótovanie rovinných obrazcov: - kótovanie v technickej praxi, - význam a úloha kótovania, objekt kótovania, - základné pojmy: kótovacie čiary, vynášacie čiary, hraničenie, - šípky, šikmé čiary, písanie kót a ich význam, - kótovanie rovinných obrazcov, - kótovanie uhlov. Zhotovovanie náčrtov rovinných obrazcov.

PROCES

Odporúčame podľa miestnych možností exkurziu do stolárskej a zámočnickej dielne so zameraním na ručné opracovanie dreva a kovu. Pri preberaní učiva o plastoch odporúčame zaradiť vychádzku orientovanú na pozorovanie odpadových materiálov z plastov vo vzťahu k životnému prostrediu. Oboznamujeme žiakov s významom triedenia odpadkov a využitia odpadového materiálu z domácnosti pre ďalšie spracovanie. Pri práci s materiálmi upriamujeme pozornosť žiakov na efektívnu prácu – racionálnu prácu s materiálmi a nástrojmi. Snažíme sa využívať tímovú prácu, viesť žiakov ku vzájomnej komunikácii v tíme, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa niest' zodpovednosť za prácu celého tímu. Pri príprave jedál podľa receptov poučíme žiakov, že pôsobením vyššej teploty ako aj dlhším zohrievaním sa v rastlinných olejoch, ale aj iných druhoch tukov ničia cenné látky. V rámci medzipredmetových vzťahov s učivom biológie ich poučíme o ukladaní cholesterolu v stenách tepien.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1		1	
Školský vzdelávací program	1	0		1	
spolu	2	1		2	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia. Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

CIELE

- získané poznatky a výtvarné zručnosti z predchádzajúcich ročníkov ďalej zdokonaľovať, rozvíjať a dopĺňať.
- rozširovať používanie farebnej škály miešaním základných farieb a učiť žiakov paletu farieb v jednotlivých oblastiach obsahu výtvarnej výchovy vhodne používať.
- zdokonaľovať schopnosť kresby postavy a naučiť žiakov uplatniť ju v kompozíciách tematických prác (dynamická, statická kompozícia).

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho deťom, z ich priamych zážitkov a skúseností - z vychádzok, pracovných činností, zo života v rodine, v škole, na ulici, v obchode, dopravnom prostriedku a pod.. Ďalším zdrojom námetov sú ilustrácie filmových, divadelných a literárnych útvarov. Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby, pozorovania prírodnín vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Upozorňujeme na proporcionálne vzťahy jednotlivých častí k celku, šírky k výške a pod. Žiakov učíme využívať kontrast svetlých a tmavých tónov, studených a teplých farieb.

Výtvarné techniky: kresba, maľba, kombinované a materiálové techniky - koláž, textilná aplikácia, mozaika.

Výtvarné materiály: tuš, rudka, mäkká ceruzka, akvarel, tempera, fixky, farebný papier, časopisy, textil a iné.

Práca s výtvarnými prostriedkami

V kompozíciách vychádzame z osvojených základných poznatkov z predošlého ročníka. Odporúčame realizovať rastlinný, vecný, figuratívny i geometrický dekoratívny motív. Používať šablónu, ktorú učíme zhotovovať samostatne. Využívať pritom zjednodušené štylizované tvary. Dbáť na vhodnú jednoduchú farebnú kombináciu. Opäť uplatňovať kontrast tmavých, svetlých, teplých a studených farieb.

Maľba (akvarel), kombinované techniky - modrotlač (odkrývacia technika, vosková rezerva), batika. V priestorovom vytváraní uplatňujeme a dopĺňame poznatky a výtvarné zručnosti z predošlého ročníka. Modelujeme dvoj a trojrozmerné plastiky jednoduchých štylizovaných tvarov. Námety volíme analogicky s oblasťou - výtvarné osvojovanie skutočnosti. Modelovanie (hlina, sadra, plastelína, modurit), kaširovanie (noviny, papierová buničina, škrob, voda).

Plastiky z rôzneho materiálu (látka, farebný papier, kartónové škatuľky, prírodniny, drevo ...).

Výtvarné umenie

Návštevy výstav výtvarných prác detí, umelcov, ľudových umelcov, remeselníkov, múzeí.

Vychádzky zamerané na okolitú architektúru.

PROCES

Postupne dopĺňame vedomosti žiakov v oblasti výtvarného umenia - maliarstva, sochárstva, architektúry, užitého umenia. Vychádzame z regionálnych možností.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Výtvarná výchova

CIELE

- získané poznatky a nadobudnuté zručnosti z predchádzajúcich ročníkov dopĺňať, rozvíjať

a zdokonaľovať,

- rozvíjať vnímanie, predstavivosť, tvorivosť a fantáziu žiakov,
- učiť žiakov výtvare vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého sa námet čerpá,
- odhaľovať zákonitosti stavby prírodných a umelých foriem.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Námety tematických prác je potrebné orientovať na skutočné zážitky detí, aby sa pretransponovaním skutočnosti rozvíjala predstavivosť a na základe predstáv i fantázia.

V tematických prácach učiť žiakov výtvare vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého čerpáme námety. Nezabúdať pri tom i na uplatňovanie spontánneho prejavu.

Námety - ilustrácie krátkych dejových celkov: rozprávky, poviedky, filmové príbehy.

Zážitky z exkurzií a vychádzok. Zobrazovanie pracovných činností.

Výtvarné techniky:

kresba - kolorovaná perokresba, kresba drievkom

maľba – tempera, suchý a masný pastel

grafika – tlač z kartónovej koláže, tlač z textilnej koláže

Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník.

Učiť žiakov správne vidieť a zobrazovať predmety dennej potreby, viesť ich k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu – ľudská hlava (portrét spolužiaka), postava, zviera, rastliny, školské potreby.

Výtvarné techniky:

kresba - rudka, mäkká ceruzka, perokresba, fixky

maľba – tempera, gvaš

materiálové techniky – mozaika z papiera, prírodnín, koláž

modelovanie – hliny, reliéf z plastelíny, cesto, kaširovanie

Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník.

Práca s výtvarnými prostriedkami

V plošných dekoratívnych prácach využívanie výtvarných techník spojených

s experimentovaním. Orientácia na farebné cítenie detí, obohacovanie používania farebnej

škály. Zameriavanie sa na farebnú výplň plochy a ornamentálnu tvorbu, rozširovanie

poznatkov o technikách výtvarnej tvorby. Jednoduchými formami oboznamovanie žiakov s tradičnou ľudovou technikou textilnej tvorby.

Výtvarné techniky

Techniky spojené s experimentovaním – zapúšťanie do riedenej klovatiny, hra s akvarelovými škvrnami preklápaním, rozfukovanie tušových škvŕn s dotváraním, farebná výplň dekoratívnej plochy, vosková rezerva, odkrývanie na vosku, radenie prvkov odtláčaním..., modrotlač návrh na dekoračnú látku do detskej izby, na šatovku.

Výtvarné materiály: voskový pastel, parafín (biela svieca), tuš, farebný tuš, akvarelové farby, klovatina – podľa výberu techník.

V priestorovom vytváraní orientovanie sa na tvar ako hlavný výtvarno-výrazový prostriedok.

Na modelovanie využiť rôzny odpadový materiál. Vychádzať z jednoduchých foriem

a tvarov. Citlivo využívať ukážky ľudových artefaktov formou besied, návštevou ľudových umelcov v ich pracovnom prostredí, podľa regionálnych možností.

Výtvarné techniky: modelovanie, priestorové vytváranie z papiera, montážne práce z rôzneho materiálu.

Výtvarné materiály: hlina, plastelína, modulit, cesto, rôzny odpadový materiál, krabičky, drôt, kaširovací hmot (novinový papier, buničina, škrob), sadra.

Výtvarné umenie

Návštevy výstav výtvarných prác detí, dospelých, návštevy galérií a múzeí. Priblížiť žiakom diela ilustrátorov detských kníh (A. Brunovský, V. Bombová).

PROCES

Skvalitňovanie názorov žiakov na kultúru bývania, odievania, a prispôsobovania, pretvárania prostredia. Pestovanie vkusu, ochrana prírody.

Oboznamovanie žiakov s umením a kultúrou nášho národa.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Výtvarná výchova

CIELE

- Prehľbovať získané poznatky a zručnosti v základných výtvarných technikách dopĺňaním
- zložitejších foriem výtvarného vyjadrovania,
- kultivovať výtvarný prejav žiakov hlbším poznávaním výrazových prostriedkov,
- rozvíjať cit a pochopenie pre estetickú a praktickú funkciu trojrozmerných foriem a ich
- vzťah k priestoru a vzájomnému usporiadaniu,
- prehľbovať vzťah žiakov k výtvarnému umeniu a k estetickým hľadiskám a hodnotám
- životného prostredia.

OBSAH

Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Čerpanie námetov zo skutočnosti, ktorá zodpovedá záujmom žiakov, ich zážitkom. Kompozície s postavou a menšou skupinkou postáv jednoducho rozmiestnených v priestore. Voľné vyjadrenie proporcie a pohybu ľudskej postavy na základe poznania, pozorovania a poučenia. Zjednodušovanie typických predmetov a tvarov do grafickej podoby. Detaily v kresbe (postavy, tváre a pod.)

Výtvarné techniky:

kresba, grafika (tlač z výšky, tlač z hĺbky – suchá ihla, sadroryt, linoryt. Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky. Výtvarné vyjadrovanie tvarových, farebných a priestorových javov, prehľbovanie poznatkov perspektívneho zobrazovania. Príklady námetov: Svet pod lupou a mikroskopom, kryštály, nerasty. Motív krajiny – blízke okolie školy, tiché zákutia ulíc a parkov. Výtvarné techniky: široká škála základných, čistých i aplikovaných a kombinovaných techník. Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky. Práca s výtvarnými prostriedkami Prehľbovanie poznatkov žiakov o zákonitostiach úžitkového umenia, výtvarnej výrobe prostredníctvom dekoratívnych prác a výtvarných činností spojených s experimentovaním. Informačná, myšlienková a výtvarno-estetická funkcia grafiky. Uplatňovanie spojenia motívu a písma na ploche v kompozíciách. Výrazové možnosti písma v hravých a experimentálnych činnostiach s použitím hotového

typografického písma. Výtvarné techniky: využívame širokú paletu výtvarných techník podľa záujmu žiakov; ako novú naučíme žiakov viacfarebnú voskovú batiku.

Výtvarný materiál volíme podľa výberu výtvarnej techniky. Prehlbovanie poznatkov o vzťahu výtvarných a technických princípoch architektúry, možnosti architektonického a urbanistického riešenia, práca s trojrozmerným materiálom. Poznávanie vzťahu funkcie a formy objektu a jeho priestorový výraz na základe experimentovania pri ich vytváraní. Námety čerpáme zo súčasnej bytovej a nábytkovej kultúry. Vytváranie architektonických objektov s doplnením životného prostredia – prírody. Výtvarné techniky: modelovanie, asambláž a všetky vhodné techniky pre výtvarnokonstruktívne činnosti. Výtvarný materiál: využitie rôznych odpadových materiálov a farieb.

Výtvarné umenie Poznávanie umenia cez umelecké reprodukcie, filmy, fotografie. Súčasná architektúra a urbanizmus. Bytová kultúra – funkčné a estetické požiadavky. Zatiašie v dielach umelcov – J. Mudroch, M. Medvecká, L. Guderna, V. Špála, J. Šturdík, porovnať s tvorbou P. Picassa, H. Matissa.

PROCES

- Na vystihnutie prostredia volíme typické predmety a tvary, ktoré učíme žiakov zjednodušovať do grafickej podoby. Uprednostňujeme vlastné kompozičné riešenia žiakov, vyhýbame sa vnucovaniu vlastných predstáv. Vhodnými formami a metódami práce upozorňujeme na jednotu informačnej, myšlienkovej a výtvarno-estetickéj funkcie grafiky. Odporúčame zaradiť aj grafické operácie na počítači: typograficko-textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre).

Predmet: Hudobná výchova, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1		1	
Školský vzdelávací program	0	0		0	
spolu	1	1		1	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Hudobná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú asomatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov.

Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

CIELE

- prehlbovať záujem o hudbu,
- rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova,
- rozlišovať sluchom jednotlivé hudobné nástroje v skladbe

Hudobná výchova

Rozvíjajúce ciele	Obsahový štandard	Očakávaný výstup
Učenie sa piesní		
Rozvíjať hudobnosť žiakov spevom	Ľudové piesne: Čierne oči choďte spať, Po valašsky od zeme, Červený kachel', Pri Prešporku na Dunaji (podľa učebnice HUV pre 5. roč. SZŠ)	-spev kultivovaným hlasom -správna intonácia -správna rytmizácia
Vytvárať jednoduché nástrojové a pohybové sprievody k piesňam	Piesne pre deti od slovenských autorov	
Počúvanie piesní zamerané na rôzne žánre		
Vytvárať kladný vzťah k hudbe.	Počúvanie piesní: -regionálna ľudová tvorba, ľudové, tanečné,	-pozná a rozlišuje rôzne žánre -vie pohybom vyjadriť emócie -vie relaxovať pri hudbe
Poznať regionálne ľudové piesne, známe slovenské ľudové piesne, tanečné a populárne piesne 20. storočia	populárne 20. st.,	-vníma prepojenie hudobnej a slovesnej kultúry
Vytvárať podmienky na emocionálne, prežívanie.		
Počúvanie piesní ako relaxácia.		
Počúvanie skladieb		
Rozoznávať sluchom hru rozličných hudobných nástrojov	Skladby pre deti od autorov: J. Letňan, E. Suchoň, A. Dvořák, W. A. Mozart, P. I. Čajkovskij,	-pozná 4 taktovú inštrumentálnu a vokálnu melódiu -rozlišuje hru rozličných hudobných nástrojov -vie pomenovať smutnú, veselú,

B. Smetana

žartovnú, ráznu, slávnostnú (a pod.) melódiu

Hudobno-pohybové hry a tance

Osvojiť si detské Oblíbené a známe detské hudobno- hudobno-pohybové pohybové hry, základné kroky tancov: hry, základné tanečné polka, valčík... kroky. Pohybové stvárnenie najznámejších ľudových tancov.	-pozná detské hudobno-pohybové hry -kultivovaný pohyb pri tanci - polka, valčík... -pomenuje a stvárni najznámejšie ľudové tance -karičku, čardáš, odzemok
---	--

PROCES

V 5. ročníku žiaci spevom a nástrojovou hrou uskutočňujú rytmickú a melodickú hru na ozvenu a hudobný dialóg. Hru na rytmickú ozvenu sprevádzajú pohybom a hrou na telo. Rytmizujú texty rečňovaniek a vyčítaniek, spievajú ich ako popevky na 2 - 3 tónoch.

Žiaci vnímajú 4- taktovú inštrumentálnu a vokálnu melódiu. Zrakom a sluchom sledujú jej pohyb v jednoduchom notovom zápise. Všímajú si, či sledovaná melódia je smutná, veselá, žartovná, rázna, slávnostná a pod. V inštrumentálnych skladbách rozlišujú hru rozličných hudobných nástrojov.

Žiakov usmerňujeme k intonačne čistému spevu piesní interpretovaných rytmicky správne, v ucelených speváckych frázach, s mäkkým nasadením tónu a jednoduchým odstupňovaním dynamiky (slabo - silno). Spev žiakov zjednocujeme podľa taktovacích pohybov učiteľa, najmä na nástup a ukončenie. K piesňam vytvárajú žiaci jednoduché nástrojové a pohybové sprievody.

V skladbách na počúvanie žiaci sluchom rozoznávajú hru rozličných hudobných nástrojov (napr. flauty, klarinetu, lesného rohu), hru dychového orchestra a cimbalovej hudby.

Pohybom stvárnajú najznámejšie ľudové tance (napr. karička, čardáš, odzemok).

Ľudové hudobno-pohybové hry žiaci nacvičujú v súlade so základným charakterom hudby.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Hudobná výchova

CIELE

- prehlbovať čistotu kolektívneho spevu,
- oboznámiť sa s notami, notovými čiarami a husľovým kľúčom,
- rozlišovať zvuk symfonického orchestra a detského zboru,
- získať prvé poznatky o hudobných skladateľoch.

OBSAH

Piesne na spev – Dobrú noc, má milá (ľudová); To tá Heľpa (ľudová); Ej, už sa na tej hore (ľudová); Chlapec som ja, chlapec (ľudová); Tam okolo Levoči (ľudová); Z brezového dreva voda kvapká (ľudová); Vysoký jalovec (ľudová); Jedna ruža, dve ruže (ľudová); Marjanko, Marjanko (ľudová); Poduj mi vetričku; Jarná (L. Burlas); Dar pre mamičku; Padá sniežik; Snehuliačik (M. Novák).

Piesne a skladby na počúvanie – Aká si mi krásna (E. Suchoň); Nevolám slnko z oblohy (M. Schneider-Trnavský); Rodný môj kraj (G. Dusík); My Fair lady (F. Loewe); Trepak z baletu Luskáčik (P. I. Čajkovskij); Chyť ma! Prečo padá sneh? (J. Cikker); Tanec snehových vločiek (C. Debussy); Polka z opery Predaná nevesta (B. Smetana).

Hudobno-pohybové hry a tance

Čičence, čičence (ľudová); Andulko šafárova (ľudová); Dýnom, dánom (ľudová);

Vytýkačky (B. Urbanec)

PROCES

V speváckych prejavoch žiakov skvalitňovať mäkké nasadenie a znenie hlasu, snažiť sa o ľahkú a presnú spevnú artikuláciu, odlišovať plynulý a úsečný spev (legato a staccato), prehlbovať čistotu kolektívneho spevu. Opierať sa o zrkovú orientáciu v notovom zápise pri osvojovaní jednoduchých piesní podľa počutia.

Spev piesní obohacovať inštrumentálnym sprievodom, predohrou a dohrou, ktoré sa tvoria pomocou ostinátnych motívov.

Oboznámiť žiakov s notami, notovými čiarami, husľovým kľúčom. Jednoduchým pohybom rozlišovať párne a nepárne metrum, plynulú a úsečnú melódiu. Spevom, nástrojovou hrou a pohybom si tvorivo osvojovať výrazné rytmy v 2/4 a 3/4 takte.

V osvojovaných skladbách objavovať výrazné kontrasty, opakovanie a posunutie melódie. V spievaných piesňach a skladbách na počúvanie rozoznávať striedanie rôznych melodických častí. Medzi inými tanečnými skladbami poznávať valčík. V skladbách na počúvanie sa oboznamovať s hrou na harfe a prehlbovať si schopnosť sluchom rozlišovať známe hudobné nástroje.

Poznávať hru nástrojových skupín – sláčikové, drevené a plechové dychové nástroje, bicie nástroje. Rozlišovať zvuk symfonického orchestra a detského zboru. Všímať si rozdiely

hudobného výrazu osvojovaných piesní a skladieb na počúvanie. Získavať prvé poznatky o B. Smetanovi a P. I. Čajkovskom v tesnom spojení s osvojovanými skladbami.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Hudobná výchova

CIELE

Spievať čisto a rytmicky správne s výraznou výslovnosťou a zmenami dynamiky, dychovo – úsporne a so správnou rezonanciou,

- usilovať sa o výrazný prednes zodpovedajúci žánru piesne a jej charakteru,
- prehlbovať schopnosť rozoznávať hru jednotlivých známych nástrojov,
- vedieť rozoznať zvuk fagota v inštrumentálnych skladbách,
- vedieť rozlišovať modernú hudbu 20. storočia od staršej hudby.

OBSAH

Rozoznávajúce zvuku fagota v osvojovaných inštrumentálnych skladbách, sledovanie hry známych nástrojov, nástrojových skupín a súborov.

Piesne na spev – Ej, padá, padá rosička (ľudová); Tancujem, tancujem (ľudová); Horela lipka, horela (ľudová); Zasadil som tri stromčeky (ľudová); Trenčín, dolinečka (ľudová); Mala som milého (ľudová); Hore Hron, dole Hron (ľudová); Ej, čo koho do toho (ľudová); Horička, hora, zelená hora (ľudová); Nebola som veselá (ľudová); Tam okolo chotára (ľudová); Prídi ty šuhajko (ľudová); Cez zelené žitko (ľudová); Stavíme máje (ľudová); Ej, Jáne, Jáne (ľudová); Dobré ráno (A. Čobej); Hej, pod Kriváňom (S. Tomášik); Slovenčina moja (J. Valaštan-Dolinský); Moja rodná zem (A. Čobej); Zvončeky (M. Žikavská); Narodil sa Kristus Pán (koleda); V slzách matička sedela (K. Ruppeltdt)

Piesne a skladby na počúvanie Kvetinový valčík (P. I. Čajkovskij); Slovenská sonatina (M. Schneider-Trnavský); Kto za pravdu horí (K. Kuzmány); Hoj, vlast' moja (M. Schneider-Trnavský); Pieseň o rodnej zemi (G. Dusík); Uspávanka (J. Brahms); Tance z Pohronia (A. Moyzes); Peter a vlk (S. Prokofiev); Vodník (Z. Fibich); Spi, duša, spi (M. Schneider-Trnavský) Hudobno-pohybové hry a tance Okolo Súče vodička tečie (ľudová); Pod tým našim okienčkom (ľudová); Štrnka, brnka (ľudová); Vtáčkovia (ľudová)

PROCES

Pri práci s piesňami čardášového charakteru si žiaci osvojujú tanečný krok čardáša. Jednoduchým spôsobom využívajú klasické hudobné nástroje na inštrumentálny sprievod piesní základnými harmonickými funkciami (tónika, dominanta, subdominanta). Pri oboznámení žiakov s muzikálom odporúčame ukážky z My Fair Lady (F. Loewe) alebo Cyrano z predmestia (Hamel – Varga). Oboznámime ich tiež s muzikálom pre mládež - podľa výberu učiteľa. Výber piesní na spev a piesní a skladieb na počúvanie možno doplniť regionálnou hudbou alebo hudbou podľa výberu učiteľa. V tesnom spojení s osvojovanými skladbami získavajú poznatky o S. Prokofievovi a A. Moyzesovi.

Predmet: Telesná a športová výchova, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	2	2		2	
Školský vzdelávací program	1	1		1	
spolu	3	3		3	

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant A,

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Zdravie a pohyb

PREDMET: Telesná a športová výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele predmetu telesná a športová výchova v špeciálnej základnej školy sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriaďovať motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionálnosti, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

CIELE

- osvojiť si telesné cvičenia, základné pravidlá a organizáciu športových hier,
- upevniť zmysel pre kolektív, spoluprácu a vzájomnú pomoc,
- osvojiť si základy techniky a taktiky používaných cvičení,
- osvojiť si znalosť pravidiel, pasívnu znalosť základov odbornej terminológie,
- získať elementárne zručnosti k účinnému poskytovaniu prvej pomoci, záchrany a pomoci pri cvičení a k osvojovaniu zásad dodržiavania bezpečnosti cestnej premávky.

Telesná výchova

Rozvíjajúce ciele

Obsahový štandard

Očakávaný výstup

Poradové cvičenia

Poznať základné povelý,
správne
na ne reagovať pohybom,
samostatne.
Organizovať nástup žiakov,
podať
hlásenie učiteľovi pri nástupe
na úvod vyučovacej hodiny.

-postoje
-obraty na mieste
-nástupové útvary družstva
-pochodové útvary družstva

-pozná základné povelý,
-správne reaguje na zadaný povel
pohybom,
-vie organizovať nástup žiakov,
podať hlásenie

Prípravné, kondičné, koordinačné a kompenzačné cvičenia

Osvojiť si prirodzené pohyby
i špeciálne zručnosti.
Prispievať k rozvoju
všeobecnej
vytrvalosti, dynamickej a
výbušnej sily, rýchlosti
jednotlivých pohybov,
rovnováhy,
pohyblivosti, pružnosti,
ohybnosti a priestorovej
orientácie a tým
k dosiahnutiu optimálnej
telesnej kondície a zvýšeniu
telesnej zdatnosti.

-zásady správneho držania
tela
-zásady správnej techniky
pohybov
-cvičenia bez náčinia
-cvičenia s náčiním: s krátkou
tyčou, s plnou loptou a
malými činkami (500 g), s
krátkym švihadlom, so
švédskou lavičkou -cvičenia
na rebrinách, šplh na tyči,
šplhanie s prírazom, šplh na
lane (dĺžka max. 5 m)
-rýchly beh na vzdialenosť
60m
-beh na vytrvalosť, beh
striedavý
až do 12 min
-prekážková dráha

-osvojí si zásady správneho držania
tela,
-zásady správnej techniky pohybov
švihových, vodených kmitov a
výdrží
-zvládne cvičenia bez náčinia, s
krátkou
tyčou, s plnou loptou a malými
činkami
(500 g), s krátkym švihadlom, so
švédskou
lavičkou, cvičenia na rebrinách,
šplh
na tyči, šplhanie s prírazom, šplh na
lane
(dĺžka max. 5 m),
- zvládne rýchly beh na vzdialenosť
60 m,
beh na vytrvalosť, beh striedavý až
do
12 min., prekážkovú dráhu

Poskytovanie pomoci a
záchranu.

-dokáže poskytnúť pomoc a
záchranu

Drobné a prípravné pohybové hry

Osvojiť si pravidlá a
organizáciu najtypickejších
pohybových
hier.
Dodržiavanie pravidiel
osvojených
najpoužívanějších

Základné pravidlá
pohybových hier.
Zásady úrazovej zábrany.
Drobné pohybové hry -
bežecké, skokanské, loptové,
štafetové, hry s náčiním, bez
náčinia, prekážkové hry.

-osvojí si organizáciu a pravidlá
najtypickejších pohybových hier,
-dodržiava pravidlá pohybových
hier,
-osvojí si pravidlá predchádzania
úrazom,

pohybových hier.

Formovať kladné osobné vlastnosti a postoje pri hre.

Prípravné pohybové hry gymnastické, atletické, hravé.

Športová gymnastika

Osvojiť si špeciálne zručnosti. Rozvíjať koordináciu, dynamickú a výbušnú silu, rýchlosť pohybov, rovnováhu, pohyblivosť, pružnosť, ohybnosť a priestorovú orientáciu. Uplatňovanie estetického pohybového prejavu a správneho držania tela pri cvičení.

-kotúľ vpred
-kolíska vzad z rôznych postojov
-stoj na lopatkách
-stoj na rukách
-premet stranou
-skoky na mieste, skoky z miesta, preskoky
-odraz, výskok, zoskok
-cvičenia na debne
-cvičenia na trampolíne
-cvičenia na kladine vo výške 1 m
-rovnovážne polohy v postojoch
-jazda na bicykli

-zvládne kotúľ vpred, vzad, kolísku vzad
z rôznych postojov a polôh, stoj na lopatkách, stoj na rukách pri opore,
premet stranou (vľavo, vpravo), skoky na mieste, skoky z miesta, preskoky (s použitím pružného mostíka alebo trampolíny),
-osvojí si odraz na skok jednoduchý, roznožku,
-prevedie výskok do vzporu drepom na debne
- zvládne cvičenie obratnosti a rovnováhy na trampolíne, výskoky, zoskoky,
-na kladine vo výške 1 m zvládne chôdzu so sprievodným pohybom paží, s obratmi, rovnovážne polohy v postojoch, priamy a prehnutý zoskok,
-zvláda pomalú a rýchlu jazdu na bicykli,

Rytmická gymnastika

Osvojiť si špeciálne zručnosti a schopnosti, ktoré vyplývajú zo stanoveného učiva. Prispieť k rozvoju všeobecnej koordinácie, pohyblivosti, pružnosti, ohybnosti, rovnováhy, zmyslu pre zmeny tempa, priestorovej orientácie a pohybového vyjadrenia rytmu, tempa a dynamiky hudobného sprievodu.

-technika cvičenia základných pohybov
-chôdza, poklus, tanečné kroky, skoky, obraty
-princípy správneho držania tela
-tanečný krok - polka, valčík

-osvojí si techniku cvičenia základných pohybov,
-osvojí si rytmicke chôdzu, poklus, tanečné kroky, skoky, obraty, ktoré sú primerané pohybovej vyspelosti žiakov,
-zvláda techniku cvičenia z hľadiska princípov správneho držania tela
-osvojí si tanečné kroky polky, valčíka

Atletika

Rozvíjanie špeciálnych

-bežecká technika

- osvojí si bežeckú techniku,

pohybových zručností a schopností
v behu, skoku do diaľky, do výšky,
v hode loptičkou a granátom.

Upevňovanie zmyslu pre kolektív, spoluprácu a vzájomnú pomoc.

-nízky a polovysoký štart
-beh na 60 m
-skok do diaľky, do výšky
-hod loptičkou 150 g - do diaľky, na cieľ
-hod granátom 350 g - do diaľky a na cieľ

- zvláda nízky a polovysoký štart,
- osvojí si techniku rýchleho behu na 60 m,
- primerane schopnostiam zvládne skok do diaľky, do výšky,
-zvládne hod loptičkou 150 g - do diaľky, na cieľ,
-hádza granátom 350 g - do diaľky, na cieľ

Športové hry

Osvojiť si pasívne znalosti pravidiel a terminológie futbalu. Nacvičovanie pohybových činností
-prihrávky vnútornou stranou nohy, vnútorným členkom a priehlavkom aj v pohybe vo dvojiciach, ľavou aj pravou nohou, vhadzovanie lopty, streľba z miesta a po vedení lopty - ľavou aj pravou nohou, vedenie lopty priamym smerom, zastavenie lopty zašliapnutím, chytanie lopty v základnom postoji.

Futbal

-osvojí si základné pravidlá a terminológiu futbalu,
-zvládne prihrávky, vhadzovanie, streľbu z miesta i v pohybe,
-osvojí si chytanie lopty

Osvojiť si pasívne znalosti pravidiel a terminológie. Nacvičovanie pohybových činností

-prihrávka vrchná, jednoruč, obojruč, trčením z miesta, na stojaceho alebo bežiaceho spoluhráča, streľba z krátkej vzdialenosti jednoruč, obojruč z miesta.

Basketbal

-osvojí si základné pravidlá a terminológiu hry,
-zvládne prihrávky na spoluhráča,
-zvládne streľbu na kôš

Osvojovanie pravidiel prehadzovanej, vybíjanej.

Prehadzovaná, vybíjaná

-osvojí si základné pravidlá hry prehadzovaná, vybíjaná

Cvičenia v prírode

Špecifické poznatky: ochrana a tvorba životného prostredia.

Zásady bezpečnosti pri

Pohybové činnosti:
-chôdza a beh v teréne - v pochodovom útvare, v skupine,
(dĺžka trasy 4 km),

-pozná základy ochrany a tvorby životného prostredia

-osvojí si zásady bezpečnosti pri turistike

turistike.	prekonávaním nízkych terénnych prekážok, lezenie, podliezanie, preliezanie.	-zvláda pohybové činnosti potrebné pre pohyb v prírode, pri turistike, -osvojí si rôzne spôsoby prekonávania prírodných prekážok, -zvláda cvičenia rovnováhy a dvíhanie predmetov, -dodržiava fair-play pri preťahovaní, pretláčaní vo dvojiciach, v skupine
Rozvíjať fyzické schopnosti pre rôzne pohybové činnosti pri cvičeniach v prírode.	-zdolávanie prírodných a umelých prekážok šplhaním, rúčkovaním, preliezaním, preskakovaním, -cvičenie rovnováhy na prírodných a umelých prekážkach zmenou polohy tela, chôdzou s obratmi, vyhýbaním vo dvojiciach, nosením (hádzaním a chytaním predmetov), -dvíhanie (prírodniny), -preťahovanie a pretláčanie.	-zvládne odhad vzdialenosti a výšok -dokáže ošetriť povrchové zranenie
Nacvičovať odhad vzdialenosti a odhad výšok.		
Precvičenie ošetrovania povrchového zranenia, dodržiavanie hygieny.	Odhad vzdialenosti do 100m a výšok do 10m.	
Pokračovanie v osvojovaní dopravných značiek a turistických značiek.	Ošetrovanie povrchového zranenia.	-pozná základné dopravné i turistické značky, -pozná zásady presunu skupiny po komunikáciách i v prírode
	Dopravné značky, riešenie dopravných situácií pri presune na stanovištiach.	

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Zdravie a pohyb

PREDMET: Telesná a športová výchova

CIELE

- rozvíjať aktivitu žiakov,
- osvojiť si pohybové zručnosti, základné športové disciplíny a základy telovýchovného názvoslovia,
- naučiť sa chápať význam pohybovej aktivity v živote človeka,
- rozvíjať pružnosť, ohybnosť, rovnováhu, priestorovú orientáciu.

OBSAH

Poradové cvičenia

- Osvojenie si poradových povelov a povelovej techniky.
- Vytváranie nástupových a pochodových útvarov.
- Hlásenie žiaka.

Prípravné, kondičné, koordinačné a kompenzačné cvičenia

- Cvičenie s náčiním i bez náčinia, relaxačné, zábavné cvičenia.
- Rozvíjanie brušného a hrudného dýchania.
- Rozvoj obratnosti, rovnováhy.
- Chôdza, beh, lezenie, plazenie, podliezanie, vystupovanie, zostupovanie, skákanie.
- Dynamické posilňovanie svalstva dolných končatín a trupu.

Športová gymnastika

- Akrobacia.
- Viacnásobný kotúľ.
- Kotúľ vpred na vyvýšenej podložke, na vyvýšenú podložku, z vyvýšenej podložky.
- Kotúľ vzad s obmenami.
- Stoj na hlave.
- Prípravné cvičenia a stoj na rukách s pomocou, preskoky (koza, debna, kôň, stôl).

Kladina – výška 1 m

- Obmeny chôdze, chôdza sprevádzaná pohybmi paží, obraty, zmeny polôh tela.

Šplh

- Šplh s prírazom.
- Súhrnné cvičenia, húpanie na lane.

Trampolínka

- Skoky s obratmi, skrčmo, prehnuto.

Jazda na bicykli

- Cvičenie rovnováhy a obratnosti.
- Nácvik pomalej a rýchlej jazdy.

Rytmická gymnastika a tanec

- Krok prísunný, cvalový a poskočný v ľudovom tanci.
- Chôdza, beh, poskoky, skoky a obraty na jednoduché hudobné rytmy.
- Jednoduchý krajový tanec v 2/4 takte.

Atletika

- Vysoký štart.

- Beh.
- Stupňovanie rovinky.
- Beh na 60 m.
- Nízky štart z blokov.
- Vytrvalostný beh (dievčatá – 400 m, chlapci – 600 m)
- Skok do diaľky
- Skok do diaľky skrčmo so závesom zo skráteného rozbehu.
- Skok do výšky
- Skok technikou „nožničky“.
- Prípravné techniky pre skok technikou obkročmo flop.
- Hod loptičkou
- Hod z krátkého rozbehu.
- Hod loptičkou na výkon.

Plná lopta

- Pohybové hry a súťaže s hádzaním plnej lopty.

Prekážkový beh

- Beh cez čiaru a nízke prekážky.

Štafetový beh

- Držanie kolíka, chôdza, beh s kolíkom.

Športové hry

Basketbal a hádzaná

- Prihrávky a chytanie lopty na mieste, v pohybe.
- Dribling na mieste v pohybe.
- Strelba z krátkej vzdialenosti, strelba trestných bodov.
- Hra s upravenými pravidlami minibasketbalu a minihádzanej.

Futbal

- Hra s upravenými pravidlami minifutbalu.

Cvičenie v prírode

- Orientácia v teréne.
- Plán obce, terénu.
- Mapa, turistické značky.
- Kompas.
- Orientácia v cestovnom poriadku.
- Prenášanie raneného, prvá pomoc.

Pešia turistika

- Chôdza podľa plánu.
- Terénne hry.

Odporúčame korčuľovanie, plavecký výcvik (podľa podmienok a možností školy).

PROCES

Postupne rozvíjame veku zodpovedajúcu úroveň kondičných a koordinačných schopností.

Učíme žiakov spoľahlivo rozlišovať obsah základných telovýchovných pojmov a správne na ne reagovať.

Žiaci si postupne osvojujú pravidlá pohybových i športových hier. Učia sa prejavovať primeranú rozhodnosť, nebojnosť, snahu po lepšom výkone, radosť z víťazstva, schopnosť oceniť súpera a zmieriť sa s prehrou.

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A,

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Zdravie a pohyb

PREDMET: Telesná a športová výchova

CIELE

Osvojiť si zložitejšie pohybové zručnosti základných športových disciplín, telovýchovnej terminológie a poznatkov z telesnej kultúry,

- vedieť súperiť, kooperovať a tolerovať súperov,
- vedieť prijímať a dodržiavať normy a pravidlá kolektívu,
- poznať základné pravidlá vybraných športových hier.

OBSAH

- Poradové cvičenia Upevňovanie poznatkov z poradových povelov a povelovej techniky.
- Prípravné, kondičné, koordinačné a kompenzačné cvičenia
- Cvičenia k upevňovaniu správneho držania tela.
- Zvyšovanie pohyblivosti kĺbov.
- Rozvoj obratnosti a rovnováhy.
- Zdokonaľovanie chôdze, behu, lezenia, plazenia, podliezania, preliezania, vystupovania, zostupovania, zoskakovania, rúčkovania, dvíhania, nosenia, ťahania, gúľania, hádzania.
- Dynamické posilňovanie svalstva dolných končatín, trupu a horných končatín.
- Strečingové cvičenia.

Športová gymnastika

Akrobacia - Kotúľ letmo. - Stoj na rukách. - Premet bokom. - Samostatná akrobatická zostava. - Preskoky (koza, debna, kôň, stôl). Hrazda - Rúčkovanie. - Krúženie vo zvisle. - Zhyby. - Zhyb zo zvisu stojmo. - Výmyk odrazom jednonož, prešvih únožmo, záves a vzopretie závesom v podkolení. - Zoskok zákmihom. Kladina (alebo lavička) - Náskoky, chôdza, prísunná chôdza, obraty, zmeny polôh tela (dievčatá) váha predkloňmo. Šplh - Šplh bez prírazu (chlapci). Rytmická gymnastika a tanec - Jednoduchý krajový tanec v $\frac{3}{4}$ takte – trojdup. - Jednoduché varianty diskotancov.

Atletika Beh - Rozložené rovinky. - Beh na 100 metrov. - Nízky štart z blokov. - Vytrvalostný beh na 600 – 1000 metrov. Skok do diaľky - Skok do diaľky skrčmo. Skok do výšky - Skok technikou obkročmo flop z 3 krokov, zo skráteného rozbehu. Hod granátom - Držanie granátu, hod z miesta, z bočného postavenia. Vrh guľou - Vrh guľou z miesta. Prekážkový beh cez prírodné prekážky Štafetový beh - Nízky štart so štafetovým kolíkom. - Štafetový beh 4 x 60 m.

Športové hry

Basketbal a hádzaná - Dvojtakt, strel'ba po dvojtakte, doskakovanie lopty (basketbal). - Obranné činnosti jednotlivca. - Útočné kombinácie. - Hra na jeden kôš (jednu bránu). - Hra s upravenými pravidlami basketbalu a hádzanej. Futbal - Hra s upravenými pravidlami futbalu, sálového futbalu. Volejbal - Nahrávka, hra na zmenšenom ihrisku s upravenými pravidlami.

Cvičenie v prírode

Orientácia v teréne. - Mierka mapy. - Kompas, buzola. - Práca s nožom, sekerou a pílou. - Stavba stanu.

- Ochrana prírody. Pešia turistika - Chôdza so záťažou. - Orientačný pretek s úlohami.
Cykloturistika - Jazda so záťažou.

Odporúčame plávanie, lyžovanie, korčuľovanie a iné pohybové aktivity ako joga, tenis, stolný tenis, badminton, nohejbal, florbal, jazda na skateboarde, lezenie na umelej horolezeckej stene (podľa podmienok a možností školy).

PROCES

Hodiny športových hier rozdelíme na nácvikové, opakovacie a zdokonaľovacie. Snažíme sa zdokonaľovať herné činnosti jednotlivca. Učíme žiakov preukazovať pozitívny vzťah k súperovi, dodržiavať prijaté zásady v rámci skupiny. V rámci športových hier si škola môže vybrať aj iné druhy športových hier, napríklad: prehadzovanú, vybíjanú, florbal, stolný tenis, bocca. Cykloturistiku realizujeme na miestach podľa možností školy. Počas presunu žiakov pri cvičeniach v prírode so žiakmi upevňujeme a precvičujeme pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Predmet: Fyzika, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program				1	
Školský vzdelávací program				0	
spolu				1	

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a príroda

PREDMET: FYZIKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učivo fyziky je zamerané na objasnenie základných pojmov a javov z odboru fyziky. Štruktúru obsahu fyziky tvoria tematické celky, v ktorých si žiaci osvojujú sústavu vybraných faktov, javov a pojmov. Učia sa fyzikálne javy pozorovať, opísať, odmerať hodnoty fyzikálnych veličín a meranie vyhodnotiť. Osvojujú si zavedenú terminológiu a symboliku, základné vzťahy medzi fyzikou, matematikou a ostatnými prírodnými vedami. Žiaci si osvojujú dôležité hodnoty, postoje a návyky, správanie sa k prírode a k sebe.

Pri vyučovaní fyziky je potrebné opierať sa o zmyslové vnímanie predmetov a javov ako o základ pre utváranie predstáv a pojmov u mentálne postihnutých žiakov. Názornosť je najdôležitejšia zásada pri vyučovaní fyziky. Nové učivo učiteľ vysvetľuje najmä demonštračnou metódou, pri ktorej sa žiaci učia slovne opísať pozorovaný jav. Žiaci merajú, vážia, pripravujú podmienky pre pokusy a vykonávajú také činnosti, ktoré využívajú v praktickom živote.

Všetky činnosti robia žiaci v malých skupinách alebo vo dvojiciach. Učia sa spolupracovať, dorozumievať sa pri práci a spoločne niesť zodpovednosť za jej výsledok.

CIELE

Vedieť opísať stav pokoja a pohybu telies ,

- vedieť charakterizovať silu ako vzájomné pôsobenie telies,
- vedieť opísať príčinu pádu telies,
- vedieť zmerať silu silomerom,
- vedieť vysvetliť polohovú a pohybovú energiu na konkrétnych príkladoch,
- opísať javy: odraz, lom a rozklad svetla,
- opísať vznik zvuku a jeho vlastnosti na jednoduchom príklade,
- vedieť prezentovať výsledky práce za skupinu.

OBSAH

Pohyb a sila

Pohyb telies Pokoj a pohyb telies. Dráha pohybu, rovnomerný a nerovnomerný pohyb, rýchlosť pohybu telies.

Sila

Gravitačná sila. Silomer, meranie sily silomerom, jednotka sily 1 N. Účinky sily. Deformačné účinky sily.

Tlak

Trenie Škodlivé a užitočné trenie. Jednoduché stroje Naklonená rovina, páka, kladka.

Energia

Zdroje energie. Energia a vykonávanie práce. Premena polohovej energie a pohybovú energiu.

Teplo

Odovzdávanie a prijímanie tepla. Vedenie tepla rôznymi látkami. Teplo, práca, energia.

Svetlo

Zdroje svetla, odraz svetla, lom svetla.

Šošovky a okuliare.

Ako vzniká dúha. Svetlo a teplo.

Zvuk

Vznik zvuku. Šírenie a rýchlosť zvuku. Vnímanie zvuku. Vplyv slnečného svetla na rast rastlín.

PROCES

Cez riešenie úloh a pokusmi vedíme žiakov k porozumeniu javov a fungovaniu vecí. Učíme ich robiť potrebné merania a skúmať príčiny fungovania vecí. Experimentom sa žiaci učia vykonávať dôkaz jednoduchých vlastností svetla, zvuku. V závere školského roka sa učia porovnávať fyzikálne vlastnosti rastlín.

Predmet: Biológia, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program				1	
Školský vzdelávací program				0	
spolu				1	

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a príroda

PREDMET: BIOLÓGIA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učivo biológie nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili vo vlastivede. Žiaci získavajú základné poznatky o živej a neživej prírode a prírodných procesoch vo vzájomných súvislostiach. Oboznamujú sa so základnou stavbou tela a spôsobom života živočíchov, rastlín a iných organizmov, s podmienkami ich zdravého vývinu, s ochranou a tvorbou životného prostredia. Učia sa chápať prírodu ako zdroj trvale udržateľného života na Zemi. Učia sa o škodlivosti fajčenia, alkoholu, toxikománie a dôsledkoch na ľudský organizmus. Vyučovanie biológie je nevyhnutné realizovať najmä v prirodzenom prostredí, v konkrétnych podmienkach prírodného prostredia v danom regióne prostredníctvom vychádzok, exkurzií a názorného materiálu v súčinnosti s praktickou skúsenosťou mentálne postihnutých žiakov. Konkrétne druhy rastlín a živočíchov a ich počet si môže vyučujúci určiť podľa regiónu, v ktorom sa škola nachádza.

CIELE

- Získať základné poznatky o stavbe jednotlivých sústav ľudského tela, o ich základných činnostiach,
- vedieť ako sa prenášajú nákazlivé choroby a ako im predchádzať,
- pochopiť dôsledky škodlivosti užívania alkoholu, drog a fajčenia na ľudský organizmus,
- získať vedomosti o príčinách šírenia pohlavných chorôb a ich škodlivých dôsledkoch na ľudský organizmus,
- vedieť prakticky poskytnúť prvú pomoc.

OBSAH

Človek ako súčasť živej prírody Pôvod a vývoj človeka. Ľudské rasy. Ľudský organizmus ako celok.

Oporná a pohybová sústava Kost', vývin a druhy kostí, spojenie kostí. Kostra človeka. Pohybová (svalová) sústava. Význam telesnej práce a športu pre vývin kostí a svalov. Prvá pomoc pri zlomeninách.

Obehová sústava Krvné cievy. Krv. Krvné skupiny. Srdce. Krvný obeh. Vplyv práce a športu na srdce a krvný obeh. Poranenia ciev. Vonkajšia masáž srdca.

Dýchacia sústava Dýchanie, stavba a činnosť dýchacej sústavy. Pľúca. Starostlivosť o dýchacie orgány. Prvá pomoc pri zastavení dýchania.

Tráviaca sústava Ústna dutina, starostlivosť o chrup. Choroby tráviacich orgánov.

Vylučovanie Močová sústava, choroby močových orgánov.

Kožná sústava Koža. Starostlivosť o kožu. Zásady prvej pomoci pri poraneniach kože.

Nervová sústava Mozog, miecha, nervy. Zmyslové orgány. Duševné zdravie, závislosť od drog. Prvá pomoc pri úrazoch mozgu, chrbtice a pri šoku.

Rozmnožovanie, vývin jedinca, vnútromaternicový vývin jedinca. Jednotlivé obdobia života človeka.

Prenášače a pôvodcovia rozličných ochorení Mucha domová, šváb obyčajný, ploštica posteľná, voš detská, svrabovec kožný. Ochrana pred škodlivým hmyzom a jeho ničenie. Účinky rastlín na ľudský organizmus Liečivé rastliny. Jedovaté a zdraviu škodlivé rastliny.

PROCES

K správnej životospráve, stravovaniu, dennému režimu vedíme žiakov cez pochopenie základnej činnosti jednotlivých orgánov ľudského tela. Učíme ich, že za svoje zdravie sú sami zodpovední. Vysvetľujeme im, že neviazaný pohlavný život vedie k narušeniu citového života človeka a je príčinou šírenia pohlavných chorôb a AIDS. Poučíme ich o hygiene tela, bielizne a bytu ako najúčinnnejšej ochrane pred šírením nákazlivých ochorení.

Predmet: DEJEPIS, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program				1	
Školský vzdelávací program				0	
spolu				1	

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a spoločnosť

PREDMET: DEJEPIS

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom predmetu dejepis je vytvárať a formovať historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si uvedomovať potrebu mierového spolunažívania národov. Vytvoriť elementárne predstavy z histórie na základe obrazového vnímania, celkového poznávania najdôležitejších období našich národných dejín so zameraním na pokrok, na najzákladnejšiu orientáciu vo vývoji spoločnosti, v slovenských dejinách, vo významných historických udalostiach, v osobnostiach, v kultúre.

Dávame prednosť obraznej prezentácii dejín s využitím kultúrno-historických pamiatok regiónu, zaujímavému rozprávaniu o udalostiach, osobnostiach, kultúrohistorických pamiatkach, efektívnemu využitiu umelecky spracovaných historických udalostí a osobností, poznávacej a emocionálnej zaangažovanosti žiakov pred pamäťovým osvojovaním historických faktov.

CIELE

- Pochopiť príčiny a následky prvej a druhej svetovej vojny,
- vedieť využívať názorný materiál, „čítať obrázky“, časové priamky,
- vedieť nakresliť jednoduchú časovú priamku podľa vzoru,
- vedieť samostatne pracovať s pracovným zošitom.

OBSAH

Technické vynálezy na začiatku 20. storočia

Technické vynálezy v oblasti dopravy, energie, komunikácie, médií.

Prvá svetová vojna Vznik, príčiny, priebeh, koniec a dôsledky prvej svetovej vojny. Medzivojnové obdobie Vznik Československa. Tomáš Garrique Masaryk, Milan Rastislav Štefánik, Andrej Hlinka. Svetová hospodárska kríza. Nástup fašizmu v Európe. Mníchovská dohoda, rozpad Československa. Slovenská republika v rokoch 1939 – 1945.

Druhá svetová vojna Vznik, príčiny, priebeh druhej svetovej vojny. Slovenské národné povstanie, oslobodzovanie. Vstup USA do vojny, koniec a dôsledky druhej svetovej vojny. Povojnové obdobie a súčasnosť Československo v rokoch 1945 – 1968, obdobie studenej

vojny. Rok 1968, Alexander Dubček. Československo v rokoch 1968 – 1989, pád komunizmu. Vznik Slovenskej republiky.

PROCES

V preberanom učive objasňujeme konkrétne životné situácie, do ktorých sa ľudia dostávajú a svojim rozhodnutím môžu v dobrom alebo zlom ovplyvniť svoje prostredie. Žiaci za pomoci učiteľa odhaľujú aj to, čo je v minulosti negatívne, celý rad predsudkov, stereotypov, ktoré často pretrvávajú aj v prítomnosti.

Predmet: Geografia, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program				1	
Školský vzdelávací program				0	
spolu				1	

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a spoločnosť

PREDMET: GEOGRAFIA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete geografia žiaci získavajú základné poznatky o svojej vlasti a o svete. Učivo nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili vo vlastivede. Žiaci postupujú od miestnej krajiny k poznaniu SR, jej postavenia v Európe, k základným informáciám o Európe a o svete. Súčasťou vyučovania zemepisu je práca s rôznymi druhmi máp. Práca s mapou nie je len prostriedkom, ale aj cieľom vyučovania, aby žiaci boli schopní orientovať sa podľa mapy aj v praktickom živote. V rámci geografického učiva si žiaci osvojujú základy ochrany a tvorby životného prostredia.

Žiaci si osvojujú základné vedomosti o svojej vlasti, regióne, v ktorom žijú, kultúre a národnej identite v európskom priestore. Učia sa chápať odlišnosti medzi jednotlivými kultúrami, vážiť si tradície národov, snažiť sa o spolužitie so všetkými národmi a národnosťami.

Osvojujú si poznatky o vzťahoch medzi zložkami prírodného prostredia a ľudskou spoločnosťou, zručnosti pri práci s mapou, učia sa využívať doplňujúce zdroje informácií.

V rámci vyučovacieho predmetu geografia žiaci získavajú základné poznatky o svojej vlasti a o svete. Učivo nadväzuje na poznatky, ktoré si žiaci osvojili vo vlastivede. Žiaci postupujú od miestnej krajiny k poznaniu SR, jej postavenia v Európe, k základným informáciám o Európe a o svete. Súčasťou vyučovania geografie je práca s rôznymi druhmi máp. Práca s mapou nie je len prostriedkom, ale aj cieľom vyučovania, aby žiaci boli schopní orientovať sa podľa mapy aj v praktickom živote. V rámci geografického učiva si žiaci osvojujú základy ochrany a tvorby životného prostredia. Žiaci si osvojujú základné vedomosti o svojej vlasti, regióne, v ktorom žijú, kultúre a národnej identite v európskom priestore. Učia sa chápať odlišnosti medzi jednotlivými kultúrami, vážiť si tradície národov, snažiť sa o spolužitie so všetkými národmi a národnosťami. Osvojujú si poznatky o vzťahoch medzi zložkami prírodného prostredia a ľudskou spoločnosťou, zručnosti pri práci s mapou, učia sa využívať doplňujúce zdroje informácií.

CIELE

Vedieť pomenovať svetadiely a oceány,

- získať geografické poznatky o polohe, prírodných pomeroch, obyvateľstve a hospodárstve jednotlivých svetadielov,
- vedieť charakterizovať obyvateľstvo svetadielov podľa rás,

- vedieť pracovať s rôznymi druhmi máp a vyhľadávať v nich požadované informácie.

OBSAH

Zem a jej znázornenie na mape

Druhy máp. Poludníky a rovnobežky.

Podnebné pásma Zeme.

Svetadiely a oceány.

Svetadiely Afrika

Poloha, členitosť, povrch. Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo. Obyvateľstvo. Štáty severnej, strednej a južnej Afriky.

Ázia

Poloha, členitosť, povrch. Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo. Obyvateľstvo. Štáty juhozápadnej, strednej, východnej, južnej a juhovýchodnej Ázie.

Amerika

Poloha, členitosť, povrch. Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo. Obyvateľstvo. Štáty severnej, strednej a južnej Ameriky.

Austrália a Oceánia

Poloha, členitosť, povrch. Podnebie, vodstvo. Rastlinstvo, živočíšstvo. Obyvateľstvo.

Austrálsky zväz,

Oceánia. Antarktída

Poloha, podnebie, povrch. Rastlinstvo, živočíšstvo, obyvatelia. Oceány Tichý, Atlantický, Indický a Severný ľadový oceán.

PROCES

Dostatočný priestor venujeme práci s mapami a ďalšími doplňujúcimi informáciami. Oboznamujeme žiakov s hlavnými problémami súčasného sveta spojenými s rýchlym rastom obyvateľstva, urbanizáciou, s etnickými a náboženskými rozdielmi v jednotlivých častiach sveta, s rozdielmi v hospodárskej úrovni oblastí sveta, rozložením bohatých a chudobných oblastí.

Predmet: Občianska náuka, MP, variant A

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program				1	
Školský vzdelávací program				0	
spolu				1	

UČEBNÉ OSNOVY: 8. ročník, MP, variant A

VZDELÁVACIA OBLASŤ:Človek a spoločnosť

PREDMET: OBČIANSKA NÁUKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Občianska náuka cieľavedome ovplyvňuje poznanie a konanie žiakov v duchu humanity, morálky a demokracie. Vede žiakov k tomu, aby svojimi postojmi a činmi prejavovali občiansku aktivitu, vlastenectvo, pozitívny vzťah k práci a jej výsledkom. Vplýva na žiakov v tom smere, aby si uvedomovali zodpovednosť k sebe, svojim blízkym, národu a celej spoločnosti, aby si uvedomovali svoju národnú a štátnu identitu.

Obsah vyučovacieho predmetu je založený na uplatňovaní väzieb výchovy a vzdelávania, na spájaní teoretických poznatkov s osobnou praxou, so životnými zážitkami a skúsenosťami žiakov. Získané poznatky poskytujú žiakom vhodnú orientáciu pre budúci občiansky život.

Občianska náuka prináša žiakom základné právne a ekonomické informácie, ktoré v inom predmete nedostanú. Pozornosť venuje i rozvoju citovej a vôľovej sféry osobnosti žiaka. Integruje poznatky z iných predmetov. Najúžšie medzipredmetové vzťahy ju viažu s dejepisom, geografiou, etickou výchovou, materinským jazykom a literatúrou a biológiou.

CIELE

- Poznať úlohu štátu v spoločnosti,
- oboznámiť sa s ústavou Slovenskej republiky,
- poznať základné práva a slobody občana Slovenskej republiky,
- vedieť sa orientovať vo vzťahoch kamarátstva, priateľstva a lásky,
- poznať a pochopiť úlohy rodiny pre človeka a štát.

OBSAH

Charakteristika štátneho zriadenia Slovenskej republiky

Vznik Slovenskej republiky, štátne symboly, štátne sviatky a pamätné dni. Hlavné mesto Slovenskej republiky. Funkcie štátu, orgány štátnej moci, orgány miestnej správy.

Národnostné zloženie obyvateľstva SR, slovenské štátne občianstvo. Ústava, základné práva a slobody občana SR. Medzinárodné postavenie Slovenskej republiky.

Kamarátstvo, priateľstvo, láska, manželstvo Dospievanie: kamarátstvo, priateľstvo, láska.

Manželstvo: vznik a funkcie manželstva. Rodičovstvo: úlohy a poslanie rodiny, hospodárenie v rodine, zachovanie potomstva. Rozvod: jeho príčiny, dôsledky a prevencia. Základné práva detí.

PROCES

Pri preberaní učiva prvého tematického celku nadväzujeme na poznatky žiakov, ktoré získali vo vlastivede, dejepise a zemepise, orientujeme žiakov na budúci občiansky život. Učivo druhého tematického celku orientuje žiaka ako budúceho zakladateľa rodiny. Pri preberaní jednotlivých tém odporúčame zaradiť besedy s lekárom, sexuológom, psychológom, právnikom. Vhodné je aj spoločné sledovanie filmov, filmových ukážok a rozhovor o nich.

ŠVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu v B variante ŠZŠ je vybaviť žiakov základnými poznatkami a praktickými zručnosťami, ktoré im umožňujú zapojiť sa do spoločenského života.

Obsah výchovno-vzdelávacej práce je zameraný predovšetkým na plnenie výchovných úloh a rozvoj motorických zručností.

Vzdelávacie úlohy sú zahrnuté v zložke rozumová výchova. V priebehu dochádzky do školy sa žiaci v B variante naučia čítať s porozumením a prepisovať ľahké texty. Oboznámia sa s vyplňaním sprievodky na balík, naučia sa písať pozdrav a blahoželenie. Poznajú svoje meno, priezvisko, adresu bydliska a dátum narodenia. Vyučovanie počtov má vybaviť žiakov takými vedomosťami a zručnosťami, ktoré prispievajú k ich začleneniu do bežného života. Počtové príklady vychádzajú z dennej praxe. Pri ich riešení žiaci v prípade potreby využívajú názorné pomôcky, prípadne počítajú s kalkulačkou. Numerické počítanie je prostriedkom na riešenie praktických príkladov zo života. Nezastupiteľné miesto vo vzdelávaní zaujímajú didaktické hry. V zložke vecné učenie sa žiaci oboznámia s pojmami a poznatkami, ktoré prispievajú k ich orientácii v okolitom svete. Rozvíjanie reči sa vyučuje na nižšom a strednom stupni 1 hodinu týždenne. Ide v ňom o nadobúdanie a rozširovanie slovnej zásoby, zmenšovanie rozdielu medzi pasívnym a aktívnym slovníkom. Rečová výchova ako významný socializačný prvok sa musí prelínať celým výchovno-vzdelávacím procesom.

Zmyslová výchova tvorí súčasť všestranného rozvoja žiakov a vytvára predpoklady pre získavanie ďalších vedomostí a zručností.

Estetická výchova je súčasťou rozvoja harmonickej osobnosti. Obsahuje výtvarnú, hudobnú výchovu a hudobno-pohybovú výchovu. Cieľom estetickej výchovy okrem osvojovania si výtvarných a hudobných zručností je vedenie žiakov k vyjadrovaniu vlastných pocitov, vnímaniu krásy a starostlivosti o estetické prostredie.

Pre žiakov B variantu má mimoriadny význam pracovná a telesná výchova. Maximálny rozvoj pohybových zručností je predpokladom uplatnenia žiakov v živote.

V telesnej výchove sa žiaci vedú najmä k prirodzeným pohybom, ktoré tvoria náplň kondičných cvičení. Zoznamujú sa so základmi akrobatických cvičení, osvojujú si niektoré prvky atletických disciplín a kolektívnych hier. Spojením pohybu s hudbou je podporovaná plynulosť a ľahkosť pohybov.

Pracovná výchova je zameraná predovšetkým na zvládnutie sebaobsluhy, základov šitia, varenia a upratovania v domácnosti. Náplň pracovného vyučovania je utváraná tak, aby nielen rozvíjala motoriku a prispievala k utváraniu pracovných zručností žiakov, ale bola aj prípravou pre budúce pracovné začlenenie.

Rečovú výchovu odporúčame realizovať tak, že logopéd individuálne pracuje s jednotlivými žiakmi a vychovávateľ súčasne pracuje s ostatnými žiakmi. Logopéd uplatňuje reedukačné, kompenzačné a rehabilitačné metódy a postupy logopedickej starostlivosti podľa potrieb žiakov.

U mentálne postihnutých žiakov má mimoriadny význam utváranie pevného systému návykov, ktorými sa do určitej miery nahrádzajú nedostatky intelektových schopností. Pri utváraní návykov je potrebné dbať na každodenné opakovanie a sústavné praktické precvičovanie požadovaných úloh. Návyky sú základom pre stále uvedomelejšie správanie sa a konanie. Žiaci sa učia hodnotiť zmenené podmienky a podľa toho primerane reagovať na situáciu. Dôslednosť a jednota výchovného pôsobenia školy a rodiny je jedným z najdôležitejších predpokladov dobrých výsledkov pôsobenia školy.

Predmet: Slovenský jazyk, MP, variant B

Časová dotácia

Slovenský jazyk a literatúra	5. ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	3	7				
Školský vzdelávací program	0	0				
Spolu	3	7				

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP , variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Slovenský jazyk a literatúra

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet **slovenský jazyk a literatúra** je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových.

Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť. Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena. Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností. Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

CIELE

- Vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy,

- oboznámiť sa s písmenami s malou frekvenciou výskytu v bežne využívanej slovnej zásobe slovenského jazyka,
- vedieť čítať slová s dvojhláskami,
- plynule čítať mechanicky nacvičené slová každodenného života s ich uvedomelým porozumením,
- vedieť si vypočítať text (krátky príbeh, popis) s uvedomelým porozumením.

OBSAH

- Čítanie Návzik čítania písmen k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R.
- Návzik čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami. Čítanie jednoduchých viet s porozumením.

Literárna výchova, sloh

Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku.

- Využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii.
- Využívanie rozšíreného osobného frekvenčného slovníka pri tvorbe jednoduchých viet
 - vyjadrenie účelnosti predmetu (Prečo? Načo?), priradovanie slov – podstatných mien k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.

Písanie

Návzik písania písmen nacvičovaných v čítaní.

Zapisovanie slabík a niektorých jednoduchých slov nacvičovaných na čítaní ich odpisovaním a po ich nadiktovaní.

Návzik správneho používania dĺžna pri zápise slabík, slov.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP , variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Slovenský jazyk a literatúra

CIELE

- Osvojiť si posledné hlásky a písmená tlačenej abecedy,
 - vedieť čítať ľahké trojslabičné slová,
 - plynule čítať slabiky, slová a ľahké vety s porozumením,
 - vedieť uvedomele počúvať text s jeho porozumením,
 - vzbudzovať u žiakov záujem o poznávanie kníh.

OBSAH

Čítanie

- Nácvik čítania písmen **ž, Ž, h, H, f, F, g, G, ch, Ch, d', t', ň, Ľ**.
- čítanie dvojslabičných slov s otvorenými i zatvorenými slabikami,
- čítanie ľahkých trojslabičných slov,
- plynulé čítanie slabík, slov a ľahkých viet s porozumením.

Literárna výchova, sloh

- Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku,
- využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii,
- jednoduché odpovede na otázky z obsahu čítaného textu,
- rozprávanie podľa obrázka : Kto (čo) je na obrázku? Čo robí ?

Písanie

- Nácvik písania malých písmen **ž, h, f, g, ch**,
- nácvik písania veľkých písmen **E, P, R, B, Y**,
- písanie nových písmen a slabík s týmito písmenami podľa diktátu,
- písanie slabík a ľahkých slov podľa diktátu,
- písanie slovných spojení prídavného a podstatného mena.
- Vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy,
- oboznámiť sa s písmenami s malou frekvenciou výskytu v bežne využívanej slovnej zásobe slovenského jazyka,
- vedieť čítať slová s dvojhláskami,
- plynule čítať mechanicky nacvičené slová každodenného života s ich uvedomelým porozumením,
- vedieť si vypočítať text (krátky príbeh, popis) s uvedomelým porozumením.

PROCES

Dbáme na hlasovú moduláciu a výslovnosť. Viedeme žiakov k voľbe vhodného pomenovania. Prostredníctvom literatúry vyvolávame v žiakoch pocity radosti a emocionálny vzťah ku skutočnosti, v ktorej žijú, k prírode, k domovu. Vzbudzujeme záujem žiakov o poznávanie kníh. Nacvičujeme a memorujeme jednoduché básničky.

Predmet: Rozvíjanie komunikačnej schopnosti , MP, variant B

Časová dotácia

Rozvíjanie kom. schopnosti	5. ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	3	3				
Školský vzdelávací program	0	0				
Spolu	3	3				

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačných schopností, ktorý sa prebieha každým ročníkom a predmetom výchov a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,
- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov.

CIELE

- Nacvičovať sociálne verbálne rutiny,
- zlepšovať verbálne porozumenie a spontánne verbálne vyjadrovanie,
- primeraným spôsobom vyjadrovať pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi
- rozvíjať jazykový cit

OBSAH

Používanie sociálnych verbálnych rutín: zdavenie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie.

Komentovanie vlastnej činnosti.

Komentovanie situácie na obrázku.

Rozlišovanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov.

Rozlišovanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností predmetov a javov.

Pomenovanie prebiehajúcich činností, v slovesách rozlišovať čas a zápor.

Použitie zámen namiesto podstatných a prídavných mien.

PROCES

Komunikačné zručnosti žiakov rozvíjame v hrách a rôznych činnostiach žiakov, témami zameranými na bežné životné situácie a témami, ktoré sa vyučujú v rámci iných predmetov. Používame také metódy práce, ktoré vyžadujú vysokú psychicko - komunikatívnu aktivitu a interakčno – komunikatívne vzťahy.

Predmet: Rozvíjanie grafomotorických zručností , MP, variant B

Časová dotácia

Rozvíjanie grafomotorických zručností	5. ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1				
Školský vzdelávací program	0	0				
Spolu	1	1				

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety ako napr. výtvarná výchova, hudobná výchova.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať.

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP , variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Rozvíjanie grafomotorických zručností

CIELE

Nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk,

- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.

OBSAH

- Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP , variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Jazyk a komunikácia

PREDMET: Rozvíjanie grafomotorických zručností

CIELE

- Nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk,
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.

OBSAH

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

PROCES

Sústavne uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky žiakov, uvoľňovacie cviky, dbáme na správne držanie písacích potrieb i sedenia pri písaní. V potrebnej miere spájame jazykovú a grafickú stránku písania. Vytvárame zručnosť a návyk prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri písaní.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	2	2			
Školský vzdelávací program	0	0			
spolu	2	2			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a príroda

PREDMET: Vecné učenie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia. Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

CIELE

- Orientovať sa v okolí školy,
- poznať charakteristické znaky ročných období,
- určovať čas a miesto,
- poznať príbuzenské vzťahy,
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- chápať význam aktívnej ochrany prírody,
- naďalej prehĺbovať poznatky o ľudskom tele,
- osvojiť si pravidlá správnej životosprávy,

- osvojiť si základné pravidlá kultúrneho správania.

OBSAH

Škola a okolie školy Poznávanie okolia školy:

- významné stavby, závody, verejné budovy.

Orientácia v okolí školy.

- *Orientácia v čase a priestore*
- Porozumenie časovým údajom a vzťahom: včera, dnes, zajtra, dni v týždni. Kalendár: dni, týždne, mesiace, dátum.
- Určenie času: podľa hodín.
- Určenie miesta: nad, pod, pred, za, vedľa, atď.

Príroda

- *Ročné obdobia v prírode.*
- Jeseň Charakteristické znaky prírody na jeseň – zmeny počasia.
- Odlietanie vtákov.
- Zber jesenného ovocia, zeleniny a poľnohospodárskych plodín, ich využite.
- Zima Pozorovanie počasia: sneh, ľad, zima, mráz.
- Listnaté a ihličnaté stromy.
- Starostlivosť o zvieratá v zime, voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok niektorých zvierat.
- Bezpečnosť pri hrách na snehu.
- Jar Pozorovanie zmien počasia na jar.
- Charakteristické prejavy počasia na jar.
- Jarné práce – na poli, v záhrade.
- Pozorovanie zmien rastlín v tomto ročnom období: stromy, kry, kvety.
- Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvet, plod.
- Poznávanie rastlín: breza, ovocné stromy, šípka, zlatý dážď a iné.
- Pozorovanie zmien v živočíšnej ríši – vtáky, zvieratá a ich mláďatá.
- Leto Pozorovanie zmien v prírode v lete. Typické letné práce na poli - žatva, kosenie trávy, sušenie, zber sena.
- Zber lesných plodov – zameranie sa na miestne podmienky.
- Jedlé a jedovaté huby.

Správanie sa v prírode. Nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky, ochrana prírody.

Starostlivosť o zdravie

Prehĺbenie poznatkov o ľudskom tele.

Zmyslové ústroje, starostlivosť o ne.

Utvrdenie základných hygienických návykov.

Zdravie a choroba.

Zdravá výživa.

Lekár, zdravotná sestra, zdravotné stredisko, správanie sa u lekára.

Lekáreň, lieky, zaobchádzanie s liekmi.

Starostlivosť o zdravie podľa jednotlivých ročných období – odev, obuv.

Rodina, obec Orientácia v príbuzenských vzťahoch:

stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica.

Príbuzný – známy.

Vek osôb v príbuzenstve – starý, mladý, starší, mladší.

Poznávanie ďalších platidiel a manipulácia s nimi.

Správanie sa v obchode pri nákupe.

Návšteva obchodného centra, strediska.

Názov obce, ulice školy, bydliska, atď... Poznávanie okolia obce, vychádzky.
Pozorovanie krajiny v okolí obce.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a príroda

PREDMET: Vecné učenie

CIELE

- Vedieť sa orientovať sa v širšom okolí školy,
- rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období,
- vedieť pomenovať voľne žijúce zvieratá,
- vedieť rozlišovať listnaté a ihličnaté rastliny,
- vedieť sa orientovať vo vzťahoch v rodine a medzi príbuznými,
- vedieť sa správať v prírode.

OBSAH

Škola a okolie školy

Poznávanie bližších a vzdialenejších objektov v okolí školy. Názov ulice, kde sa škola nachádza a číslo domu.

Určovanie polohy objektov od školy. Upresňovanie pojmov.

Orientácia v čase a v priestore

Osvojovanie a utvrdzovanie pojmov včera, dnes, zajtra, teraz, potom, skôr, neskôr.

Orientácia v dňoch.

Kalendár : dni, týždne, mesiace, určovanie a písanie dátumu.

Určovanie času na celé hodiny.

Určovanie miesta: nad, pod, pri, za, vedľa, vpredu, vzadu.

Príroda

Ročné obdobia v prírode. Pojmy sad, záhrada, park, pole.

Jeseň

Charakteristické znaky prírody na jeseň. Zmeny počasia. Určovanie, aké je dnes počasie (záznam o počasí symbolmi).

Vtáky na jeseň: príprava na zimu - vrabec, vrana, sýkorka. Odlet vtákov - lastovička, bocian.

Zber jesenného ovocia a spôsoby jeho odkladania. Význam vitamínov v ovocí pre zdravie.

Jeseň na poli: zber zemiakov, cukrovej repy a ich využitie.

Zima

Charakteristika počasia. Dĺžka dňa – stmievanie, rozodnievanie. Vlastnosti snehu a ľadu.

Určovanie, aké je dnes počasie.

Listnaté a ihličnaté stromy v zime.

Smrek, borovica – ich charakteristika.

Voľne žijúce zvieratá v zime : liška, zajac, jeleň, srna, veverica. Zimný spánok niektorých zvierat - medveď, jež.

Starostlivosť o vtákov a lesnú zver v zime.

Jar

Zmeny v prírode na jar. Charakteristika počasia. Určovanie počasia.

Jarné práce na poli: oranie, siatie, použitie poľnohospodárskych strojov.

Jarné práce v záhrade: pomenovanie činnosti a záhradného náradia.

Poznávanie rastlín: lipa, orgován, snežienka, fialka, konvalinka. Určovanie časti tela rastlín.

Zvieratá a ich mláďatá na jar.

Leto

Charakteristika počasia. Určovanie počasia.

Lúčne kvety: zvonček, margaréta, divý mak, púpava, bodliak.

Práce na poli – žatva. Poľnohospodárske stroje. Obilie.

Les. Lesné kry a ich plody: maliny, černice, čučoriedky.

Poznať niektoré rastliny ohrozujúce zdravie (jedovaté plody rastlín, huby).

Správanie sa v letnej prírode (nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky).

Starostlivosť o zdravie

Prehlbovanie poznatkov o ľudskom tele.

Poznať zmyslové ústroje, ich význam.

Starostlivosť o zrak a sluch.

Starostlivosť o nechty, zuby, vlasy, úprava zovňajšku.

Význam osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie.

Zdravie a choroba.

Práca lekárov a zdravotných sestier. Zdravotné stredisko, nemocnica, sanitka.

Návšteva zdravotného strediska.

Praktické meranie teploty.

Ošetrovanie odreniny – očistenie a priloženie rýchloobväzu.

Ochrana zdravia správnym odievaním a obúvaním.

Rodina, obec

Upevnenie poznatkov o príbuzenských vzťahoch. Utvrdenie pojmov starý, mladý, starší, mladší.

Určovanie, kto je príbuzný a známy.

Deľba práce v domácnosti.

Pozitívne vzťahy v rodine: úcta k rodičom, starým rodičom, znášanlivosť a dobrosrdečnosť medzi súrodencami.

Adresa bydliska, dátum narodenia.

Poznávanie okolia obce, okolitej krajiny, vychádzky.

Návšteva obchodného centra, správanie sa v obchode.

Hra na obchod, poznávanie ďalších platidiel (5, 10, 20, 50 €) a manipulácia s nimi.

PROCES

Žiaci pozorujú zmeny počasia a uvedomujú si rozdiely. Aktuálne počasie označujú jednoduchými symbolmi do kalendára prírody. Poznávajú niektoré voľne žijúce zvieratá, oboznamujú sa s významom kŕmenia lesnej zveri a s nebezpečenstvom besnoty zvierat. Pozorujú vtáky na kŕmidle a porovnávajú ich vzhľad. Učia sa, ako sa majú správať v prírode, ako ju môžu chrániť. Učia sa ošetriť si drobnú odreninu, poznávajú prácu lekárov a zdravotných sestier.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1			
Školský vzdelávací program	0	0			
spolu	1	1			

UČEBNÉ OSNOVY: 5 . ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a hodnoty

PREDMET: Náboženská výchova

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a hodnoty

PREDMET: Náboženská výchova

CIELE

Žiak má byť sprevádzaný na ceste viery a spoznávať základné pravidlá pre komunikáciu s Bohom a pre vzájomné medziľudské spolunažívanie. Mal by spoznať sviatosť zmierenia a sviatosť Eucharistie ako dar a prijať pozvanie k životu v spoločenstve veriacich ľudí, ktorí sa podieľajú na budovaní občianskej spoločnosti. Aj mentálne postihnuté dieťa je schopné vnímať a precítiť nevyslovenú skutočnosť v hĺbke, v ktorej sa Boh zjavuje človeku. Náboženská edukácia umožňuje rozvíjať u mentálne postihnutých žiakov ich duchovný rozmer primeraným spôsobom, čím sa podieľa na celistvej výchove žiaka

OBSAH

I. Odpúšťame si navzájom

Môj postoj k sebe a k ľuďom

Môj postoj k Bohu

Ježiš chce byť hosťom u Zacheja

Ježišmi odpúšťa ľuďom

Ježiš uzdravuje – telo aj dušu

Žiak

- intuitívne vníma symbolický spôsob komunikácie v biblických príbehoch o uzdravení

- slovne vyjadri ospravedlnenie, ľútosť
- neverbálne vyjadri odpustenie (úsmev, podanie ruky)

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť
- rozvíja a formuje vlastné svedomie

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc
- je empatický

Žiak sa učí tolerancii

Žiak sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije.

II. Boh nám odpúšťa

- Šťastie a dobro človeka
- Hriech a jeho následky /vina, previnenie/

III. Asertivita

Pasívne, agresívne a asertívne správanie

Aktivity zamerané na pochopenie významu asertivity. Príčiny a opodstatnenosť svojho rozhodovania. Odmietnutie. Sťažnosť. Vysvetliť svoje názory a práva. Mať odvahu vysloviť návrh. Poznať nevhodnosť pasívneho a agresívneho správania. Riešenie konfliktov.

IV. Reálne a zobrazené vzory

Pozitívne vzory správania v každodennom živote. Pozitívne vzory správania v literatúre.

V. Prosociálne správanie

Spolupráca

Vedieť spolupracovať s druhými. Výhody spolupráce.

Pomoc, darovanie, delenie sa

Prijímať a dávať – základné prvky v medziľudských vzťahoch, priateľstve a láske.

Motivácia k prosociálnemu správaniu.

Priateľstvo

Význam a hodnota priateľstva.

PROCES

Prostredníctvom princípov aktívneho sociálneho učenia vytvárame pozitívne sociálne skúsenosti žiaka v interakcii s učiteľom i spolužiakmi. Prezentujeme pozitívne vzory správania v literatúre, v umení i v každodennom živote.

Prežitú skúsenosť postupne žiaci rozumovo chápu a vytvárajú si tak racionálne komponenty svojho prosociálneho správania.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	3	3			
Školský vzdelávací program	2	2			
spolu	5	5			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Matematika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie. Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote

CIELE

- Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 20,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 (bez prechodu cez desiatku),
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

OBSAH

Rad čísel od 10 do 20,

- vymenovanie radu názvov čísel,
- určovanie počtu predmetov počítaním po jednom, k číslu priradiť skupinu predmetov, čítanie a písanie číslíc.
- Rozklad čísel v obore do 20.
- Usporiadanie a porovnávanie čísel v obore do 20,
- zápis pomocou znakov nerovnosti a rovnosti.

- Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez desiatku s pomocou názoru,
- zápis príkladov sčítania a odčítania v obore do 20.
- Riešenie jednoduchých slovných úloh.
- Pomenovanie a triedenie rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník.
- Valec – priradovanie k názvu, triedenie a spoznanie valca medzi predmetmi každodenného života.

PROCES

Žiaci si osvojujú prvky numerácie a počtové výkony v obore do 20 bez prechodu cez desiatku. Nácvik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej. Rozklad čísel - využívame predmety, ktoré sú žiakom známe, napr. skutočné peniaze. Na nácvik počtových výkonov využívame jednoduché situačné úlohy. Žiaci sa zdokonaľujú v rozpoznávaní rovinných útvarov. Učia sa vyhľadávať medzi predmetmi každodenného života kocku a valec

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Matematika a práca s informáciami

PREDMET: Matematika

CIELE

- Osvojiť si numeráciu v obore prirodzených čísel do 100 počítaním po desiatkach,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ,
- osvojiť si manipuláciu s peniazmi a s nimi súvisiace pojmy,
- vedieť určovať čas na celé hodiny, - vedieť prakticky merať na metre a litre.

OBSAH

Numerácia v obore prirodzených čísel do 100.

Počítanie po desiatkach do 100.

Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich.

Čítanie a písanie číslíc.

Usporiadanie čísel, číselná os.

Porovnávanie desiatok, zápis pomocou znakov $>$, $<$, $=$.

Manipulácia s peniazmi.

Počítanie s mincami 1 €, 2 € a bankovkami 5 €, 10 €, 20 €, 50 €.

Osvojovanie pojmov drahší – lacnejší.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ.

Určovanie času – celé hodiny.

Praktické meranie dĺžky v metroch.

Praktické meranie objemu v litroch.

Modelovanie a kreslenie z geometrických tvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh) priamych a krivých čiar.

PROCES

Žiaci si osvojujú prvky numerácie v obore do 100 po desiatkach. Osvojujú si počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ. Riešia jednoduché slovné príklady. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	4	4			
Školský vzdelávací program	0	0			
spolu	4	4			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a svet práce

PREDMET: Pracovné vyučovanie

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky.

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

CIELE

- Zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch a sebaobslužných zručnostiach,
- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom, – osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Opakovanie činností, postupov potrebných pri osobnej hygiene a hygienických návykoch a sebaobslužných činnostiach osvojených v predchádzajúcom ročníku.

Zvyšovanie samostatnosti pri umývaní zubov.

Používanie kefký na nechty, vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky.

Používanie príboru pri stolovaní podľa pokynov.

Úprava zovňajšku: používať hrebeň, urobiť si účes, skontrolovať svoj výzor v zrkadle.

Práce v domácnosti

Opakovanie činností osvojených v nižšom ročníku.

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto. Používanie ramienka na šaty.

Ukladanie a udržiavanie čistoty šiat podľa pokynov.

Utieranie prachu.

Utieranie a umývanie podlahy.

Používanie kľúča pri odomykaní a zamykaní dvier, visiaceho zámku.

Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení.

Navliekanie nite do veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite.

Zložitejšie prestieranie k stolovaniu - plytký a hlboký tanier, servítka, príbor, pohár.

Umývanie a utieranie riadu.

Príprava jednoduchého jedla: natrieť chlieb, pečivo, uvariť zemiaky.

Umývanie, čistenie ovocia a zeleniny.

Príprava jednoduchého nápoja: malinovka, čaj, kakao.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Triedenie, priraďovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a rôznych materiálov.

Manipulovanie s drobným materiálom.

Opakovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov.

Navíjanie vlny, špagátov a podobných materiálov na cievku.

Namotávanie vlny a špagátu na kľbko.

Viazanie uzla a mašličky.

Navliekanie koralov podľa vzoru.

Prepichávanie a navliekanie papiera rôznej kvality na niť.

Splietanie bužírky, špagátu, vlny.

Práce s papierom

Strihanie, trhanie, krčenie a lepenie papiera.

Vystrihovanie bez predkreslenej čiary a po čiare.

Skladanie a prekladanie papiera.

Rozkladanie a skladanie škatúl.

Oblepovanie predmetov papierom.

Šitie jednoduchých stehov so zdvojenou niťou na perforovaný kartón.

Práce s drevom

Opracovanie povrchu dreva brúsnyim papierom.

Zatlkanie a vyťahovanie klincov.

Úprava dreva pilníkom.

Montážne a demontážne práce Spájanie špajdlí, drievok a konárikov drôtom a špagátom.

Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Rozoberanie modelov vytvorených spájaním a skrutkovaním.

Skladanie puzzle a mozaiky.

Pestovateľské práce

Polievanie izbových rastlín, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov.

Rýľovanie, hrabanie a kolíkovanie pôdy.

Siatie do riadkov a jamiek.

Pozorovanie klíčenia semien.

Pestovanie kvetín.

Pletie záhonov.

PROCES

Pri jednotlivých činnostiach musí byť zaistená bezpečnosť žiakov, tak isto je potrebné, aby si žiaci osvojili základné bezpečnostné pravidlá.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Človek a svet práce

PREDMET: Pracovné vyučovanie

CIELE

- Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci,
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu,
- rozvíjať schopnosť účelne spracúvať materiál,
- osvojiť si základné zručnosti a návyky pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti pri prácach v dielni a pestovateľských prácach.

OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Samostatnosť pri osobnej hygiene a sebaobslužných činnostiach.

Samostatnosť pri umývaní zubov, čistení nechťov, úprave zovňajšku.

Samostatnosť pri stolovaní v používaní príboru.

Samostatnosť v ukladaní osobných pomôcok do školskej aktovky, do hygienického vrecúška.

Práce v domácnosti

Samostatnosť pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto.

Vešanie odevu na vešiak.

Čistenie šatstva kefovaním, čistenie obuvi.

Zamykanie a odomykanie dvier kľúčom, používanie visiaceho zámku.

Základná obsluha bežných domácich audio a video zariadení (zapnúť/vypnúť, zvýšiť/znížiť hlasitosť zvuku).

Utieranie prachu, umývanie podlahy.

Zdokonaľovanie sa v stolovaní bez pomoci: plytký a hlboký tanier, príbor, pohár, servítka.

Umývanie, utieranie, odkladanie riadu.

Príprava jednoduchého jedla: natrieť pečivo a vianočku maslom, džemom.

Natrieť chlieb nátierkou a ozdobiť pokrájanou uhorkou, rajčinou.

Varenie zemiakovej kaše. Príprava kakaa v mikrovlnnej rúre. Príprava čaju s použitím varnej kanvice na vodu.

Servírovanie čajového pečiva.

Umývanie, čistenie a krájanie ovocia a zeleniny.

Navliekanie nite do hrubej ihly, urobiť uzlík.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Zdokonaľovanie praktických činností, ktoré si žiaci osvojili v predchádzajúcich ročníkoch. Zamerať sa na kombináciu rozličného materiálu, sledovať správny pomer veľkosti a ladenia farieb.

Navliekanie korálok podľa vzoru.

Viazanie uzla a mašličky.

Prepichovanie papiera rôznej kvality a navliekanie na niť.

Splietanie bužírky, špagátu, vlny.

Prípravné práce na šitie: preťahovanie bužírky na cvičných drevených (plastových) doskách.

Práce s papierom

Strihanie papiera, vystrihovanie podľa predkreslenej čiary.

Skladanie, prekladanie, lepenie papiera, oblepovanie predmetov.

Prepletanie farebných pásikov. Použitie dierkovača, zošívачky.

Rozkladanie a skladanie škatúl. Balenie balíka.

Prepichovať hrubou ihlou so zdvojenou niťou kartón s narysovanými priamkami a bodmi, jednoduchý steh.

Práce s drevom

Zatĺkanie a vytáhovanie klincov.

Opracovanie dreva pilníkom a rašpľou.

Úprava povrchu dreva brúsnyim papierom.

Montážne a demontážne práce

Skladanie puzzle a mozaiky.

Zostavovanie jednoduchých modelov z konštrukčnej stavebnice: spájať súčiastky pomocou matíc a skrutiek. Oboznámenie sa s jednotlivými súčasťami stavebnice a s predlohami.

Pestovateľské práce

Ošetrovanie izbových rastlín.

Príprava pôdy pred siatím: rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok.

Siatie do riadkov a jamiek: hrach, reďkovka, fazuľa.

Zber liečivých rastlín podľa miestnych podmienok.

PROCES

Ošetrovanie izbových rastlín sa vykonáva priebežne. Žiaci pomáhajú pri zbere zeleniny, ovocia. Učíme ich rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Osvojujú si správne názvy nástrojov a stavebnice a základné pracovné postupy.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1			
Školský vzdelávací program	1	1			
spolu	2	2			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Výtvarná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj lateralit,
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

CIELE

Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,

- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijímať pravidlá pri rôznych aktivitách,
- prispôsobovať sa požiadavkám skupiny.

OBSAH

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu, zo štvorca a z obdĺžnika.
- Kresba ľudskej postavy.
- Koláž – textil, papier a dokresľovanie – dekoratívny motív.

Maľba (štetec, drierko, tampón, temperové farby, akvarelové farby)

Poznávanie vlastností farby, rozpijanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, husté a riedke farby, svetlé a tmavé farby.

Kontrast farieb – radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov.

Pochopenie jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie.

Dbáme o vhodný výber farieb v dvoj - trojfarebných kombináciách.

Modelovanie (hlina, plastelína, modurit)

Modelovanie v piesku.

Vykrajovanie tvarov z modelovacej hmoty pomocou formičky.

Tvarovanie modelovacej hmoty pomocou drierka a špachtle.

Dotváranie modelu iným drobným materiálom.

Modelovanie zložitejších predmetov: pletená vianočka, korbáč, zvieratká a iné.

PROCES

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodných, vedíme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizujeme návštevy výstav výtvarných prác detí.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Výtvarná výchova

CIELE

- Rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť,
- rozvíjať elementárny zmysel pre priestor,
- oboznámiť sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcí výtvarných diel,
- rozvíjať zmysel pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu.

OBSAH

Kresba (krieda, ceruza, voskový pastel, fixka, rudka, suchý pastel)

- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu (lopta, snehuliak, kolesá), zo štvorca (utierka, dom), z obdĺžnika (balíček, vežiak, televízor, skriňa).
- Kresba ľudskej postavy.
- Schematické kreslenie zvierat.
- Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, z vlnoviek.
- Koláž – kombinovanie s inými technikami (dokresľovanie pastelkami, nalepovanie obrázkov).

- Pokusy o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov (detské hračky).

Maľba (akvarelové farby, tempery, štetec, drevko)

- Rozpíjanie, zapúšťanie do mokrého podkladu (krajina, obloha).
- Hra s náhodou – dotváranie farebnej škvrny na základe predstáv.
- Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok na vystihnutie nálady (kontrast svetlej a tmavej krajiny).
- Dekoratívne práce – pomocou jednoduchých techník tlače (zvitok papiera, pokrčený papier) rozvíjať zmysel pre rytmus a tvorivé radenie prvkov.

V dekoratívnych kompozíciách môžeme využiť rôzne vystrihovačky, koláže a mozaiky.

Modelovanie (piesok, hlina, plastelína, modurit, Aqasoft, Patcolor, Blandiver, cesto)

- Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor. Modelovanie jednoduchej skutočnosti a vyjadrovanie predstáv na základe fantázie.
- Vykrajovanie tvarov pomocou formičky, tvarovanie pomocou špachtle, drevka, dotváranie drobným materiálom.

PROCES

Vedíme žiakov k objavovaniu a pozorovaniu tvarov, vecí z hľadiska ich úžitku a materiálu. Pri kolektívnych výtvarných prácach učíme žiakov spolupracovať s ostatnými, prispôbovať sa požiadavkám skupiny. Pri kresbe ľudskej postavy vedíme žiakov k vystihnutiu proporcionality jednotlivých častí ľudského tela. Poznávajú vlastnosti rozličných modelovacích materiálov a porovnávajú rozdiely medzi nimi. Oboznamujeme žiakov s ukázkami ilustrácií z kníh pre deti. Od jednoduchého opisu obrázka prechádzame k opisu jednotlivých postáv, k vyjadreniu priestoru.

Predmet: Hudobná výchova, MP, variant B

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	1	1			
Školský vzdelávací program	0	0			
spolu	1	1			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B,

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Hudobná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy sú podmienené špecifickosťou úloh školy, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy špeciálnej základnej školy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

CIELE

- Rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova,
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky.

OBSAH

Vytváranie interakcií s viacerými deťmi naraz a medzi nimi navzájom prostredníctvom hudobných aktivít, podľa individuálnych schopností a celkového charakteru skupiny.

Počúvanie jednoduchých detských piesní (rôzny žáner).

Rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo a pod.,

Učenie sa jednoduchých piesní a riekaniek (výber individuálne závislý na preferencii dieťaťa.

Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária, rozlišovanie dlhých tónov.

Hudobno-pohybové prejavy, tanečné prvky.

Oboznámenie sa so štátnou hymnou (správanie sa pri hymne).

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B,

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

PREDMET: Hudobná výchova

CIELE

- Prehliť základné hudobné návyky, ktoré žiaci získali v predošliých ročníkoch,
- viest žiakov slovom, melódiou, rytmom k jednoduchému samostatnému prejavu,
- hudbou a spevom vyvolávať v žiakoch kladné emócie,
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky,
- oboznámiť sa so štátnou hymnou.

OBSAH

Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária, rozlišovanie dĺžky tónov.

Detské piesne (Cestička belavá; Gúľalo sa, gúľalo; Fúka vetrik; Kde ideš, čierny barane; Tancuj, tancuj; A tam hore na komíne; Konvalinka; Malí muzikanti a iné).

Rečňovanky, riekanky (Postojačky, posedačky; Stojí vrba pri potoku; Princeznička na bále; Ide vláčik; En ten tulipán; Pôjdeme my do hájička a iné).

Hudobno-pohybové hry (Ty a ja; Má milá má trnku; Šli dievčence vence viť; Javorová brána; Pásla ovečky a iné).

Počúvanie ľudových piesní, vokálnych a inštrumentálnych skladieb (Padá sniežik, Kozípolka, Oženil sa Kulifaj, Koníček, Uspávanka a iné).
Slovenská štátna hymna.

PROCES

Žiaci si osvojujú nové piesne zborovým a skupinovým spevom. S pomocou vytvárajú inštrumentálne sprievody. Pomáhame im a spolupracujeme s nimi podľa ich schopností tak, aby hudba a spev v nich vyvolávali radosť a kladné emócie. Vedíme ich ku kultivovaným pohybovým prejavom. Nacvičujeme pochod, rytmické tanečné prvky ako prísunný krok bokom. Prehľbujeme rytmické cítenie žiakov. Nacvičujeme správanie žiakov pri počúvaní slovenskej štátnej hymny.

Časová dotácia

ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Štátny vzdelávací program	2	2			
Školský vzdelávací program	1	1			
spolu	3	3			

UČEBNÉ OSNOVY: 5. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Zdravie a pohyb

PREDMET: Telesná a športová výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele predmetu telesná a športová výchova v špeciálnej základnej školy sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, t.j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí.

Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu.

Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč.

Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná výchova, odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionality, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Telesná výchova je zameraná na dosiahnutie čo najvyššieho stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a otužilosti. Vedie aj k pestovaniu hygienických návykov, dobrému vzťahu k práci a športu. Učiteľ upravuje obsah tematických celkov vzhľadom na telesné postihnutie žiakov.

Ciele telesnej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,

- zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo – sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
 - základy atletiky,
 - turistika, resp. aj plávanie.

CIELE

- Zvládanie zmeny formy vykonávanej aktivity,
- generalizácia ovládaných zručností v zmenenom vonkajšom prostredí,
- dodržiavanie pravidiel hrových a pohybových aktivít,
- dodržiavanie určených pravidiel,
- prispôbenie sa požiadavkám skupiny,
- napodobňovanie pri pohybových aktivitách,
- dodržiavanie poradovosti,
- rozvoj kreativity a improvizáčnej schopnosti.

OBSAH

Zdravotné cviky Posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela.

Chôdza po akupresúrnom chodníku.

Chôdza na stepperi.

Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom.

Nácvik rytmickej chôdze (tlieskanie, bubnovanie a pod.).

Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi.

Nácvik chôdze po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou.

Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky.

Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za určeným spolužiakom, beh v danom tempe, vybehnutie na daný signál: zo stoja.

Skoky - poskoky na mieste i z miesta znožmo i striedavo, poskoky daným smerom, poskoky do kola (okolo predmetu na zemi), skok cez čiaru, lano položené na zemi, preskok napnutej gumy max. do výšky 20 cm, zoskok z výšky 20 - 30 cm na mäkkú podložku do drepu, nácvik skoku do diaľky.

Lezenie - upevňovanie lezenia po kolenách smerom dopredu. Lezenie dopredu vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, lavička, švédska debna, obruče na stojanoch, lezenie nahor po nízkom rebríku (ribstol) maximálne do výšky 1 m. Spúšťanie sa na kľzačke.

Hádzanie a chytanie – nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Nácvik hádzania lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie lopty do terča, na cieľ, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami.

Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Gymnastické cvičenia - prechod po lavičke s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok na 2 - 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, z kľaku drep a stoj, prechod po lavičke s obratom, v sede, prípadne v ľahu vzad zdvíhanie plnej lopty.

Základy akrobatických cvičení Kolíska na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s vystretými nohami.

Nácvik kotúľa vpred zo širokého stoja rozkročného.

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, prípadne šmýkanie, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarnom a v letnom období turistika, podľa možností školy v ktoromkoľvek ročnom období plávanie. Kolektívne činnosti Naháňačky. *Loptové hry s jednoduchými pravidlami.*

Hudobno – pohybové hry

Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe udávanom učiteľom. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu (zvýraznený rytmus). Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Nácvik točenia vo dvojiciach pri držaní sa za ruky v kombinácii učiteľ a žiak.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Utvrdzovanie nacvičených cvikov z predchádzajúcich ročníkov.

PROCES

Aktivity sú zamerané na rozvoj rovnováhy, lateralitu a koordináciu pohybov. Výber telovýchovných aktivít je taktiež zameraný na upevňovanie už nadobudnutých schopností a zručností jednotlivých žiakov, doteraz vykonávaných pohybových aktivít a na ich rozširovanie.

UČEBNÉ OSNOVY: 6. ročník, MP, variant B

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Zdravie a pohyb

PREDMET: Telesná a športová výchova

CIELE

- Pasívne si osvojiť základné povely,
- dodržiavať poradovosť,
- dodržiavať určené pravidlá,
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu,
- formovať kladné vlastnosti žiakov pri kolektívnych hrách.

OBSAH

Zdravotné cviky

Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na upevnenie návykov správneho držania tela – opakovanie a obmieňanie cvikov používaných v predošlých ročníkoch.

Bicyklovanie na rehabilitačnom bicykli, na kolobežke.

Chôdza na stepperi, po akupresúrnom chodníku.

Kondičné cvičenia

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela s vyrovnaným chrbtom a hlavou, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným sprievodom. Chôdza po schodoch hore a dolu striedavo pravou a ľavou nohou, s ľahkým predmetom v ruke.

Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky.

Beh – v zástupe, beh daným smerom, daným tempom, po priamej a slalomovej dráhe, vybehnutie na daný signál zo stoja, z drepu, beh k danému cieľu. Zrýchľovanie a spomaľovanie podľa daného tempa.

Beh do 20 m po priamej dráhe s predbiehaním.

Skoky - poskoky na mieste i z miesta, znožmo i striedavo, daným smerom, okolo méty.

Preskok cez lano na zemi, preskok napnutej gumy do výšky 20 cm.

Zoskok z výšky 20 - 30 cm na mäkkú podložku do drepu.

Nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Lezenie – upevňovanie lezenia vpred po kolenách po vyznačenej trase.

Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok.

Podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla.

Lezenie na rebriny alebo na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke, prípadne lavičke zavesenej do rebrín.

Hádzanie a chytanie – chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, chytanie hodenej lopty.

Nahadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi, prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša.

Prihrávky vo dvojiciach.

Nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie plnej lopty 1 kg na mieste i v pohybe.

Gymnastické cvičenia – prechod po lavičke s obratom, chôdza po lavičke v drepe.

Chôdza po šikmej ploche (po zavesenej lavičke). Cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti.

Výskok na 2 – 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, prechod z kľaku do drepu a stoja, prechod po lavičke s obratom, v sede alebo v ľahu vzad dvíhanie plnej lopty 1 kg.

Základy akrobatických cvičení

Kolíska na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s napnutými nohami, vzpažmo.

Kotúľ vpred zo širokého stoja rozkročného.

Visy na nízkej hrazde za ruky, za nohy s výdržou.

Zmeny postojov a polôh.

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúča sa plávanie žiakov - podľa možností školy.

Kolektívne činnosti

Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami zamerané na hádzanie, chytanie, podávanie, prihrávku obojruč trčením, vrchné chytenie obojruč a hry spojené s rýchlym behom.

Hudobno – pohybové hry

Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu. Prísuný krok bokom, prísuný krok vpred, cval bokom, točenie vo dvojiciach.

Pohybové vyjadrenie hudobných pojmov – vysoko, nízko.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, na celkovú relaxáciu, prehĺbené lokálne dýchanie, uvoľnené vydychovanie.

Kondičné cvičenia realizujeme aj v zimnej a letnej prírode.

PROCES

Rozvíjame obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu s využitím behu, skokov, prekonávaním prekážok, prenášaním ľahkých predmetov. Prostné cvičenia zameriavame na rozvíjanie pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch.

Pri kolektívnych činnostiach dbáme na formovanie kladných vlastností žiakov.

Žiaci so stredným MP budú v predmetoch Hudobná, Telesná a Výtvarná výchova postupovať podľa TVVP so žiakmi s ľahkým MP 5. ročníka.

